

ԵՐԵՎԱՆԻ
ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԻ 2023 ԹՎԱԿԱՆԻ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՈՒՂԵՐԶ

ՄԱՍ I

Երևանի քաղաքապետի զեկույցը 2023 թվականի Երևան քաղաքի զարգացման հիմնական ուղղությունների մասին

Հիմք ընդունելով Երևան քաղաքի զարգացման 2019-2023 թվականների հնգամյա և Երևան քաղաքի 2023-2025 թվականների միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրերով նախատեսված գերակայություններն ու առկա ռեսուրսները, Երևան քաղաքի 2023 թվականի ծրագրի առաջնահերթությունները, 2022 թվականի ընթացքում իրականացված ծրագրերի հիմնական ուղղություններն ու դրանց կատարման արդյունավետությունը, հաշվի առնելով գլխավոր հատակագծի պահանջների համատեքստում Երևան քաղաքի նկարագիրը պահելու առաջնահերթությունները, Երևան քաղաքի զարգացման հիմնական ուղղություններում առաջնահերթ և գերակա են համարվելու այն նոր և շարունակական ծրագրերը, որոնք միտված են լինելու մայրաքաղաքի տարածքային համաչափ և կայուն զարգացմանը, բարեկարգ, հարմարավետ և մատչելի միջավայրի ձևավորման շարունակականության ապահովմանը, քաղաքային ենթակառուցվածքների արդիականացմանը, բնակչության կենսական շահերի ապահովմանը:

Երևան քաղաքի 2023 թվականի համար նախանշված ծրագրերի իրականացումը հիմնված է համաչափ զարգացման սկզբունքի վրա, որի նպատակային իրագործման համար առաջնահերթ և գերակա են համարվելու՝

1. Կառավարման արդյունավետության բարձրացումը, քաղաքապետարանի գործունեության թափանցիկությունը և բնակչությանը լիարժեք հաշվետու լինելը:
2. Հանրային տարածքների, շրջակա միջավայրի և պատմամշակութային ժառանգության պաշտպանությունը:
3. Մարդու իրավունքների պաշտպանության գերակա սկզբունքներով որոշումների կայացումը:
4. Քաղաքի մասնակցային կառավարման մշակույթի ձևավորումը՝ բնակչությանը մասնակից դարձնելով հանրային նշանակություն ունեցող և բնակչությանը հուզող որոշումների կայացմանը՝ հարցումների, քննարկումների և քվեարկությունների միջոցով:
5. Քաղաքի կառավարման ներառականության բարելավումը:

6. Իրավահավասար ու ներդաշնակ համակեցության մշակույթի ձևավորումը:
7. Անվտանգ, առողջ և հարմարավետ ապրելու և գործելու կենսամիջավայրի ստեղծումը:
8. Կենցաղային թափոնների կառավարման ժամանակակից համակարգի ստեղծմանը:
9. Երևան քաղաքի հասարակական տրանսպորտի համակարգի ամբողջական արդիականացման շարունակական ապահովումը:
10. Բազմաբնակարան շենքերի կառավարման մարմինների և բնակիչների միջև համագործակցային կապի ամրապնդումը:
11. Բազմաբնակարան շենքերի կառավարման մարմինների նկատմամբ վստահության բարձրացումն ու գործունեության թափանցիկության ապահովումը:
12. Երիտասարդական և սպորտային ծրագրերի միջոցով բնակիչների շրջանում առողջ ապրելակերպի գաղափարի խթանումը:
13. Զբոսաշրջության ենթակառուցվածքների զարգացման խթանումը և Երևանի զբոսաշրջային միջավայրի բարելավումը:
14. Բազմաբնակարան շենքերի վերելակների հիմնախնդրի լուծումը:
15. Երևանի քաղաքապետարանի ենթակայության առողջապահական հիմնարկների սպասարկման որակի բարելավման մեխանիզմների ներդրումը:
16. Նախադպրոցական հաստատությունների և դպրոցների մատչելիության և ներառականության հնարավորությունների ապահովումը:
17. Երևան քաղաքում կրթական համակարգի որակի բարելավմանն ուղղված միջոցառումների իրականացումը:
18. Մշակույթի ոլորտի ենթակառուցվածքների զարգացում, մշակութային ծառայություններից օգտվելու ներառականության ապահովումը:
19. Երևան քաղաքում էներգաարդյունավետության բարձրացման ծրագրերի ապահովումը:
20. Երևանի և այլ քաղաքների միջև գործնական կապերի հաստատումն ու պահպանումը, ինչպես նաև տարբեր միջազգային ծրագրերին և միություններին մասնակցության ապահովումը:
21. Երևանի կենտրոնի բեռնաթափման և քաղաքը շրջանցող ճանապարհների ճանապարհաշինարարական ծրագրերի շարունակականության ապահովումը:
22. Փողոցային լուսավորության համակարգի արդիականացումը, էներգախնայող համակարգերի ներդրումը, վերգետնյա մալուխային ցանցի ստորգետնյա

անցկացումը, համակարգի անվտանգության և հուսալիության աստիճանի բարձրացումը:

23. Շենքերի և բակային տարածքների բարեկարգումն ու բնակչության անվտանգ տեղաշարժի ապահովումը:

24. Բնակելի ֆոնդի վերանորոգումն և պահպանումը, հարթ և թեք տանիքների, ջրամատակարարման և ջրահեռացման ներքին ցանցի, վթարային պատշգամբների վերանորոգման շարունակականության ապահովումը:

25. Հանգստի գոտիների ստեղծումը, միջազգային չափանիշներին համապատասխան կանաչապատման աշխատանքների իրականացումը, Երևանի կանաչապատման և կանաչ տարածքների պահպանումը:

26. Նոր կառուցապատվող թաղամասերում ենթակառուցվածքների ստեղծման մեկնարկի ապահովումը:

27. Գործարարության և ներդրումների համար բարենպաստ միջավայրի ապահովումը, համայնքի և գործարար միջավայրի միջև փոխշահավետ համագործակցության խթանումը:

28. Նախակրթական, կրթական, մշակութային և սպորտային օբյեկտների հիմնանորոգման աշխատանքների շարունակականության ապահովումը:

29. Երեխաների իրավունքների պաշտպանությունն ու անչափահասների հետ տարվող աշխատանքների բարելավումը:

30. Բնակիչների սոցիալական պաշտպանվածության ապահովումն ու այդ նպատակով հաշմանդամություն ունեցող անձանց, ծնողազուրկ երեխաների, բազմազավակ և անապահով ընտանիքների կենսական ապահովմանն ուղղված սոցիալական ծրագրերի արդյունավետ իրականացումը:

ՄԱՍ II

Բացատրագիր-Հիմնավորում

Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեի նախագծի

Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեի նախագիծը կազմվել է «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» և «Երևան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքների պահանջներին համապատասխան, որի ձևավորման հիմքում ընկած են խնայողականությունը, հաշվեկշռվածությունը, արդյունավետությունը, հավաստիությունը, հստակությունը և թափանցիկությունը:

Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեն կանխատեսվում է՝

եկամուտների գծով՝ 105,103,316.6 հազ. դրամ,

ծախսերի գծով՝ 105,535,919.3 հազ. դրամ,

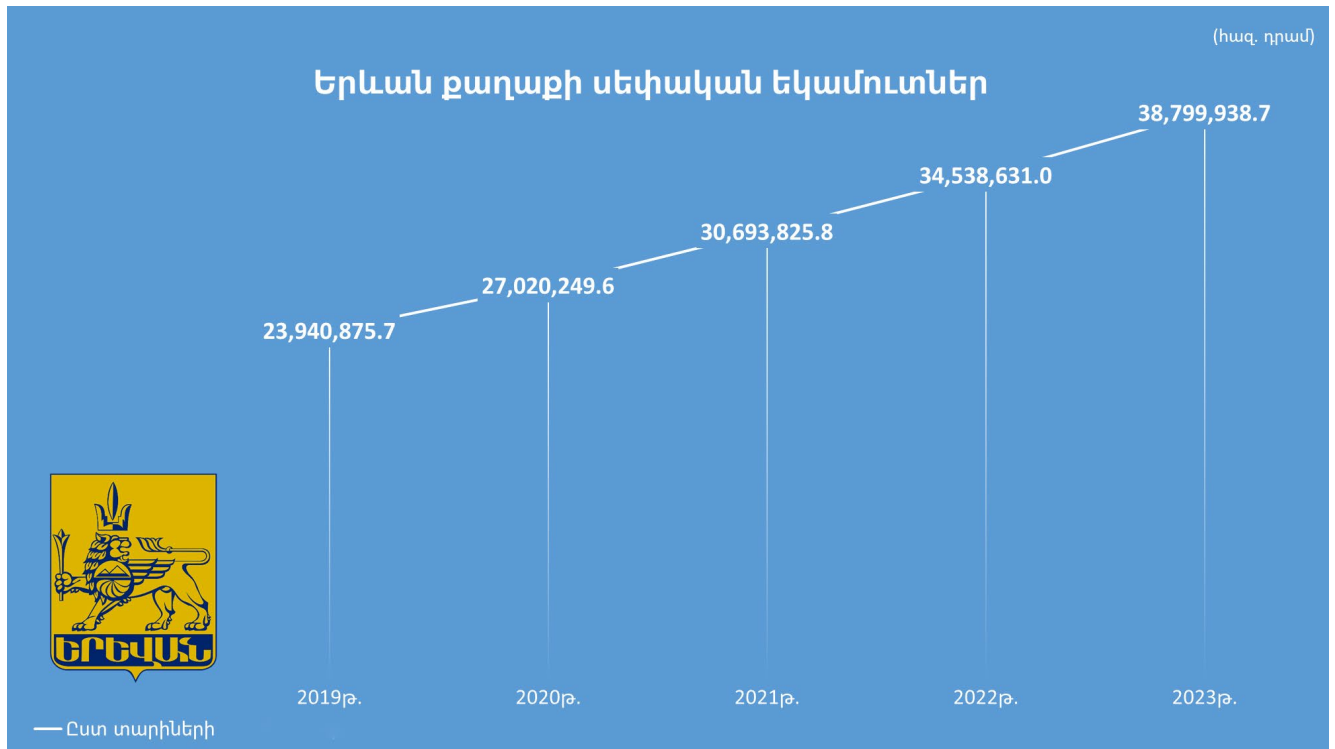
դեֆիցիտը՝ 432,602.7 հազ. դրամ:

1. Եկամուտների կանխատեսում.

Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեի նախագծում (այսուհետ՝ նախագիծ) եկամուտների ընդհանուր գումարը նախատեսվել է 105,103,316.6 հազ. դրամ: Երևան քաղաքի 2022 թվականի բյուջեն ի սկզբանե հաստատվել է 94,560,201.2 հազ. դրամ, ճշտված բյուջեն 91,368,343.9 հազ. դրամ, իսկ 2021 թվականի փաստացի ցուցանիշը կազմել է 81,729,646.4 հազ. դրամ: Նախատեսված եկամուտները գերազանցում են 2022 թվականի հաստատված նույն ցուցանիշը 10,543,115.3 հազ. դրամով կամ 11.2%-ով, իսկ ճշտված ցուցանիշը 13,734,972.7 հազ. դրամով կամ 15.0%-ով:

Նախագծով նախատեսված եկամուտների ընդհանուր ծավալում սեփական եկամուտները կազմում են 38,799,938.7 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի նախատեսվածից 4,261,307.7 հազ. դրամով կամ 12.3%-ով ավելի, իսկ 2021 թվականի փաստացի սեփական եկամուտներից՝ 8,188,587.9 հազ. դրամով կամ շուրջ 27%-ով ավելի: Ըստ էության կարելի է արձանագրել, որ Երևան քաղաքի սեփական եկամուտների աճի դինամիկան պահպանվում է, մասնավորապես 2019 թվականից ի վեր նշված ցուցանիշը աճել է շուրջ 14,859,063.0 հազ. դրամով կամ 62.0%-ով: Ստորև գրաֆիկական հ. 1 պատկերով

ներկայացվում է Երևան քաղաքի սեփական եկամուտների աճման դինամիկան սկսած 2019 թվականից:

(պատկեր 1)

Նախագծով նախատեսված եկամուտների հիմնավորումը և համեմատական վերլուծությունը առավել հստակ կլինի դրանք առանձին եկամտատեսակների տեսքով ներկայացման պարագայում: Մասնավորապես.

1.1) Հարկեր և տուրքեր.

Հարկային եկամուտները ծրագրվել են 24,482,850.6 հազ. դրամի չափով կամ 2022 թվականի համար հաստատված ցուցանիշից 2,747,359.2 հազ. դրամով կամ 12.6%-ով ավել, ընդ որում ՀՀ Հարկային օրենսգրքի 233-րդ հոդվածի 7-րդ մասով սահմանված դրույթների կիրառման արդյունքում հարկային եկամուտների կազմում հիմնական աճը նախատեսվում է անշարժ գույքի մասով եկամտատեսակից, որից.

- Անշարժ գույքից գույքային հարկերը նախագծով նախատեսվել է 11,733,130.7 հազ. դրամ կամ 2022 թվականի համար հաստատված ցուցանիշից 2,442,489.6 հազ. դրամով ավելի, իսկ 2021 թվականի փաստացի ցուցանիշից 4,566,146.2 հազ. դրամով կամ շուրջ 63.7%-ով ավելի:
- Փոխադրամիջոցի գույքահարկի գծով նախատեսվում է հավաքագրել 12,749,719.9 հազ. դրամ, 2022 թվականի բյուջեով հաստատված 12,444,850.3

հազ. դրամի դիմաց կամ 304,869.6 հազ. դրամով ավել, ինչը ավել է 2021 թվականի փաստացի հավաքագրված գումարից 2,466,229.4 հազ. դրամով կամ շուրջ 24 %-ով:

Տեղական տուրքերի գծով 2023 թվականին ծրագրվել են 3,224,532.5 հազ. դրամի մուտքեր, 2022 թվականին նախատեսված 3,152,541.3 հազ. դրամի դիմաց կամ 71,991.2 հազ. դրամով ավել, ինչը պակաս է 2021 թվականի փաստացի ցուցանիշից 154,275.5 հազ. դրամով կամ շուրջ 4.5%-ով, մասնավորապես որոշակի ավելացումը այս մասով պայմանավորված է մի քանի տեղական տուրքերի նախատեսվող հավաքագրումների փոփոխությամբ՝ այդ թվում նաև նվազմամբ, ընդ որում ավելացումը մեծամասամբ պայմանավորված է համայնքի վարչական տարածքում նոր շենքերի, շինությունների և ոչ հիմնական շինությունների շինարարության (տեղադրման), համայնքի վարչական տարածքում գոյություն ունեցող շենքերի և շինությունների վերակառուցման, ուժեղացման, վերականգնման, արդիականացման և բարեկարգման աշխատանքներ կատարելու, համայնքի վարչական տարածքում, սահմանամերձ և բարձրլեռնային համայնքների վարչական տարածքում, բացառությամբ միջպետական և հանրապետական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհների կողեզրում, խանութներում և կրպակներում հեղուկ վառելիքի, սեղմված բնական կամ հեղուկացված նավթային գազերի վաճառքի, համայնքի վարչական տարածքում քաղաքացիական հոգեհանգստի (հրաժեշտի) ծիսակատարության ծառայությունների իրականացման և (կամ) մատուցման թույլտվությունների համար վճարվող տուրքերի ավելացմամբ:

Տեղական տուրքերի կազմում համայնքի տարածքում արտաքին գովազդ տեղադրելու թույլտվության համար 2023 թվականի բյուջեի նախագծով կանխատեսվել է 1,434,000 հազ. դրամ՝ 2022 թվականին նախատեսված 1,444,500.0 հազ. դրամից 10,500.0 հազ. դրամով կամ 0.7%-ով պակաս:

Համայնքի բյուջե վճարվող պետական տուրքերը 2023 թվականի համար նախագծով ծրագրվել են 500,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից 40,000.0 հազ. դրամով ավել, որից.

- քաղաքացիական կացության ակտեր գրանցելու հետ կապված համապատասխան գործարքներից՝ 100,000.0 հազ. դրամ,
- նոտարական գրասենյակների կողմից նոտարական ծառայությունների հետ կապված համապատասխան գործարքներից՝ 400,000.0 հազ. դրամ:

1.2) Պաշտոնական դրամաշնորհներ.

Հիմք ընդունելով ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ցուցանիշները՝ նախագծով ծրագրվել են 22,520,099.2 հազ. դրամի չափով պաշտոնական դրամաշնորհներ՝ 2022 թվականի հաստատված բյուջեից 70,454.10 հազ. դրամով կամ 0.3%-ով ավել: Ընդ որում.

- Համայնքի բյուջե մուտքագրվող արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ՝ ստացված միջազգային կազմակերպություններից ընթացիկ ծախսերի ֆինանսավորման համար նախատեսվել է 1,375,500.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից 80,404.7 հազ. դրամով կամ 6.2%-ով ավել, որը ներառում է Երևան, Վարշավա, Տիրանա մայրաքաղաքների համագործակցությունը վտանգավոր թափոնների կառավարման ընդհանուր մարտահրավերի շուրջ ծրագրի շրջանակներում ստացվող դրամաշնորհները:
- Կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման համար նախատեսվել է 389,405.4 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից 323,544.7 հազ. դրամով կամ 45.4%-ով պակաս, որը նախատեսում է Արևելյան Եվրոպայի էներգախնայողության և բնապահպանական գործընկերության աջակցությամբ իրականացվող «Երևանի էներգաարդյունավետության» ծրագրի շրջանակներում ստացվող դրամաշնորհները:
- ՀՀ պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիան նախատեսվել է 13,430,355.1 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված և 2021 թվականի փաստացի ստացված ցուցանիշների չափով:
- Պետական բյուջեից ընթացիկ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումների (սուբվենցիաների) գծով նախատեսվել է 6,598,137.5 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ի սկզբանե հաստատվածից 1,892.8 հազ. դրամով ավել, որը պայմանավորված է որոշ կազմակերպությունների պահպանման ծախսերում նվազագույն աշխատավարձի բարձրացման հետ իսկ ճշտված ցուցանիշից 96,942.2 հազ. դրամով պակաս: (ցանկը կցվում է):
- Պետական բյուջեից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումների (սուբվենցիաներ) գծով նախատեսվել են 726,701.3 հազ.

դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից 311.701.3 հազ. դրամով կամ 75.1%-ով ավել:

1.3) Այլ եկամուտներ.

Այլ եկամուտները 2023 թվականի նախագծով ծրագրվել են 54,375,834.1 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեով նախատեսված 44,431,811.3 հազ. դրամի դիմաց, ինչը ավելացում է 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշի նկատմամբ՝ 7,613,310.8 հազ. դրամով կամ 16.3%-ով, որից.

- շահաբաժինների գծով 2023 թվականին ծրագրվել է 93,727.3 հազ. դրամ՝ 2022 թվականին նախատեսված ցուցանիշից 12,255.3 հազ. դրամով կամ 15.0%-ով ավել: Հաշվարկը կատարվել է՝ հիմք ընդունելով համայնքային կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունների վերլուծությունները և կանխատեսումները, ինչպես նաև Երևան քաղաքի ավագանու 2010 թվականի մարտի 18-ի N 69-Ա որոշմամբ հաստատված կարգի դրույթները,
- համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձավճարները ծրագրվել են 1,347,933.8 հազ. դրամ՝ 2022 թվականին նախատեսված 1,085,067.1 հազ. դրամի դիմաց կամ 262,866.7 հազ. դրամով ավել՝ հիմք ընդունելով վարձակալության հաշվառման բազայի ճշգրտումը, մասնավորապես հաշվարկը շուկայական արժեքի մոտարկված կադաստրային արժեքով, ներառյալ ավագանու որոշմամբ սահմանված կարգով և դրույքաչափերով վարձակալության պայմանագրերի վերանայման հնարավորությունները,
- համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետության և համայնքի սեփականությանը պատկանող հողամասերի կառուցապատման իրավունքի դիմաց գանձվող վարձավճարները ծրագրվել են 176,566.3 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից 18,892.7 հազ. դրամով կամ 12%-ով ավել,
- այլ գույքի վարձակալությունից մուտքերը ներառում են համայնքային սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի, բացառությամբ հողերի, վարձակալության տրամադրման դիմաց գանձվող վարձավճարները և ծրագրվել են 323,908.4 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի նախատեսված 321,236.5 հազ. դրամի դիմաց,

- պետության կողմից կրթության, մետրոպոլիտենի կառավարման, քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման ծառայությունների գործունեության կազմակերպման, պետական կազմակերպությունների աշխատողներին սոցիալական փաթեթով ապահովման, ինչպես նաև Երևանի ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովման և ճանապարհատրանսպորտային պատահարների կանխարգելման, Երևան քաղաքի հանրային տրանսպորտի նոր երթուղային ցանցի շարժակազմի ներդրման, Երևանի քաղաքային լուսավորության քաղաքային ենթակառուցվածքների և քաղաքի կայուն զարգացման ներդրումային ոլորտներում Երևանի քաղաքապետին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ծախսերի ֆինանսավորման համար պետական բյուջեից ստացվող միջոցները նախագծով 2023 թվականի համար ծրագրվել են 43,783,278.5 հազ. դրամ՝ 2022 թվականին հաստատված 37,571,925.0 հազ. դրամի դիմաց՝ 6,211,353.5 հազ. դրամով կամ 16.5%-ով ավել, հիմք ընդունելով ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ցուցանիշները (ցանկը կցվում է):
- տեղական վճարների գծով ծրագրվել է 6,352,149.8 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի 6,009,429.1 հազ. դրամի համեմատ՝ 342,720.7 հազ. դրամով կամ 5.7%-ով ավել: Տեղական վճարների գծով նախատեսված ցուցանիշը ներառում է Երևան քաղաքի ավագանու 2011 թվականի դեկտեմբերի 9-ի «Երևան քաղաքում աղբահանությունը կազմակերպելու համար տեղական վճարի դրույքաչափերը սահմանելու մասին» N 347-Ն որոշմամբ սահմանված և 2012 թվականից կիրառվող աղբահանության վճարը, որը ծրագրվել է 4,128,507.3 հազ. դրամի չափով 2022 թվականի նույն ցուցանիշից 387,511.0 հազ. դրամով կամ 10.4%-ով ավել, ինչպես նաև համայնքի կողմից իրավաբանական անձանց կամ անհատ ձեռնարկատերերին շինարարական և խոշոր եզրաչափի աղբի հավաքման և փոխադրման, ինչպես նաև աղբահանության վճար վճարողներին շինարարական և խոշոր եզրաչափի աղբի ինքնուրույն հավաքման և փոխադրման թույլտվության համար՝ 2000.0 հազ. դրամ, համայնքի տարածքում ճարտարապետաշինարարական նախագծային փաստաթղթերով նախատեսված աշխատանքներն ավարտելուց հետո ավարտը ավարտական

ակտով փաստագրման ձևակերպման համար և շահագործման թույլտվության ձևակերպման համար ծառայությունների դիմաց փոխհատուցման վճարը՝ 151,000.0 հազ. դրամ: Համայնքի կողմից մրցույթների և աճուրդների կազմակերպման հետ կապված ծախսերի փոխհատուցման համար մասնակիցներից վճարների գծով ծրագրվել է 2,000.0 հազ. դրամի մուտքեր: Միաժամանակ, «Տեղական տուրքերի և վճարների մասին» ՀՀ օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի ընդունումից հետո արդեն իսկ տեղական վճար համարվող ավտոտրանսպորտային միջոցները ավտոկայատեղում կայանելու համար ծրագրվել է 1,210,000.0 հազ. դրամ, համայնքային ենթակայության մանկապարտեզի ծառայությունից օգտվողների համար նախատեսվել է՝ 43,200.0 հազ. դրամ, համայնքային ենթակայության արտադպրոցական դաստիարակության հաստատությունների (երաժշտական, նկարչական և արվեստի դպրոցներ և այլն) ծառայություններից օգտվողների համար՝ 650,321.5 հազ. դրամ, համայնքային սեփականություն հանդիսացող պատմության և մշակույթի անշարժ հուշարձանների և համայնքային սեփականության թանգարանների մուտքի համար՝ 15,000.0 հազ. դրամ, համայնքի արխիվից փաստաթղթերի պատճեններ տրամադրելու համար՝ 2,121.0 հազ. դրամ, անասնաբույժի ծառայության դիմաց վճարի համար՝ 1,000.0 հազ. դրամ, համայնքի տնօրինության և օգտագործման տակ գտնվող հողերը հատկացնելու, հետ վերցնելու և վարձակալության տրամադրելու դեպքերում անհրաժեշտ փաստաթղթերի (փաթեթի) նախապատրաստման համար՝ 2,000.0 հազ. դրամ, այլ տեղական վճարների համար՝ 145.000.0 հազ. դրամ:

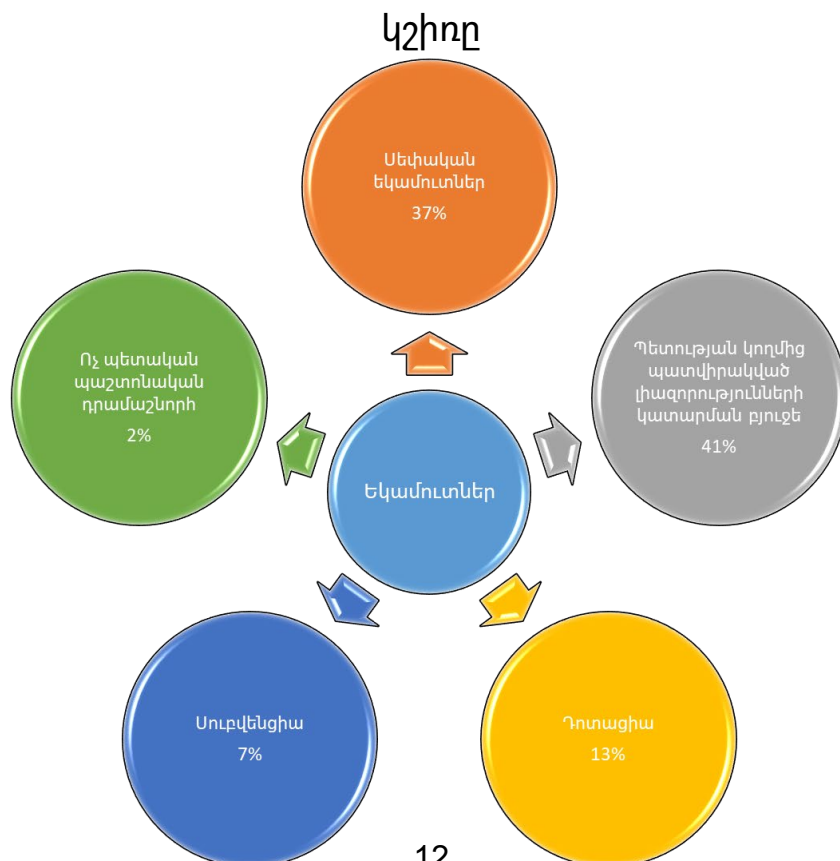
- ինքնակամ կառուցված շենքերի և շինությունների օրինականացման համար վճարների գծով ծրագրվել է 990,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականին ծրագրված ցուցանիշից 790,000.0 հազ. դրամով ավել չափով՝ հիմք ընդունելով ընթացիկ տարվա փաստացի ցուցանիշը:
- վարչական իրավախախտումների համար պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտների գծով նախատեսվել է 572,700.0 հազ. դրամ՝ այդ թվում ավտոկայանատեղի վճարի չվճարման սահմանված դեպքերում

նախատեսվող պատասխանատվության միջոցների կիրառումից մուտքերը, նախորդ տարվա 575,700.0 հազ. դրամի դիմաց,

- մուտքեր համայնքի բյուջեի նկատմամբ ստանձնած պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման դիմաց գանձվող տույժերից եկամտի գծով նախատեսվել է 5,000.0 հազ. դրամ:
- օրենքով և իրավական այլ ակտերով սահմանված՝ համայնքի բյուջե մուտքագրման ենթակա այլ եկամուտների գծով ծրագրվել է 711,020.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի բյուջեով նախատեսված 728,020.0 հազ. դրամի դիմաց:
- նախատեսվում է նաև 8,163,263.8 հազ. դրամի չափով վարչական մասի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե հատկացում՝ կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով:

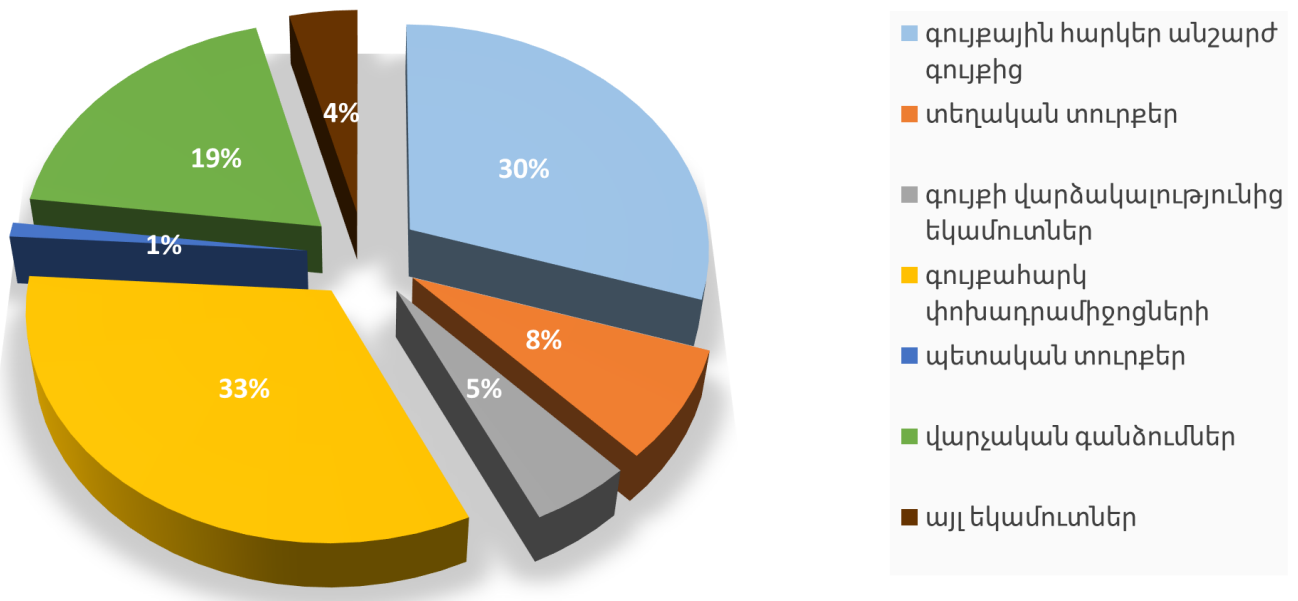
Ամփոփելով Երևան քաղաքի 2023 թվական բյուջեի նախագծով առաջարկվող եկամտային մասը՝ ներկայացվում է 2023 թվականի ընդամենը եկամուտների վերլուծությունը՝ հ.2 պատկերով՝ ըստ առանձին խմբերի տեսակարար կշիռը ընդամենի նկատմամբ, և միաժամանակ սեփական եկամուտների բացվածքը տեսակարար կշռի վերձանման սկզբունքով՝ հ.3 պատկերով :

Երևան քաղաքի 2023թ. բյուջեի ընդամենը եկամուտների տեսակարար

(պատկեր 2)

Երևան քաղաքի 2023թ. բյուջեի սեփական եկամուտների տեսակարար կշիռը

(պատկեր 3)

2. Ծախսերի կանխատեսում.

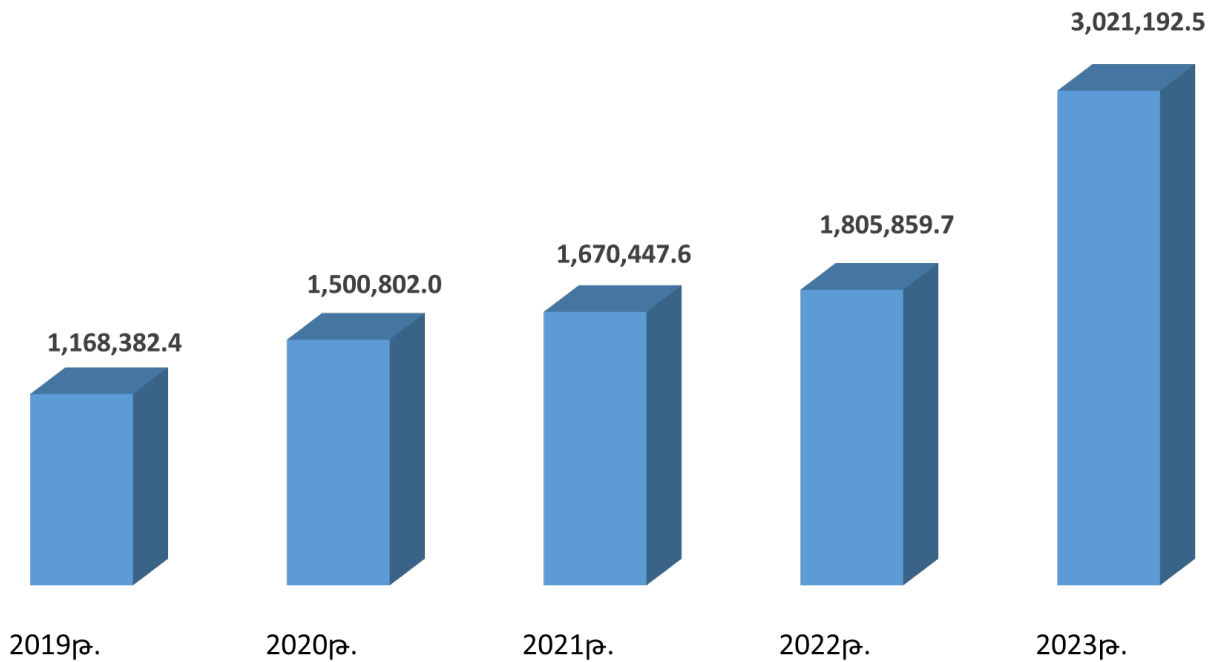
Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեի նախագծով ծախսերի ծավալը ծրագրվել է 105,535,919,3 հազ. դրամի չափով: Ծախսերի ամբողջ ծավալի շուրջ 98.5%-ը կամ 103,972,209.9 հազ. դրամը բաժին է ընկնում ընթացիկ ծախսերին (վարչական բյուջե), 14,988,979.8 հազ. դրամը՝ ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով զուտ ծախսերին (ֆոնդային բյուջե), իսկ ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով մուտքերի գումարը կազմում է 5,262,006.6 հազ. դրամ: Նախագծի ծախսային մասը ավել է 2022 թվականի հաստատված բյուջեով նախատեսված ծախսային մասից 6,714,696.4 հազ. դրամով, իսկ 2022թ ճշտված բյուջեի նկատմամբ պակաս է 10,176,990.3, որը հիմնականում պայմանավորված է 2022 թվականի տարեսկզբի ազատ մնացորդի ավելացմամբ: 2021 թվականի փաստացի բյուջեի նկատմամբ 2023 թվականի ծախսերը ավելացել են 28,182,640.5 հազ. դրամով:

Երևան համայնքի 2023 թվականի բյուջեի նախագծով խոշոր կապիտալ ելքերից են հանդիսանում Երևան քաղաքի ենթակայության տակ գտնվող նախադպրոցական հաստատությունների հիմնանորոգման և կառուցման, ինչպես նաև Երևան քաղաքի

բակային տարածքների և խաղահրապարակների հիմնանորոգման աշխատանքները (պատկեր 4 և 5):

(հազ. դրամ)

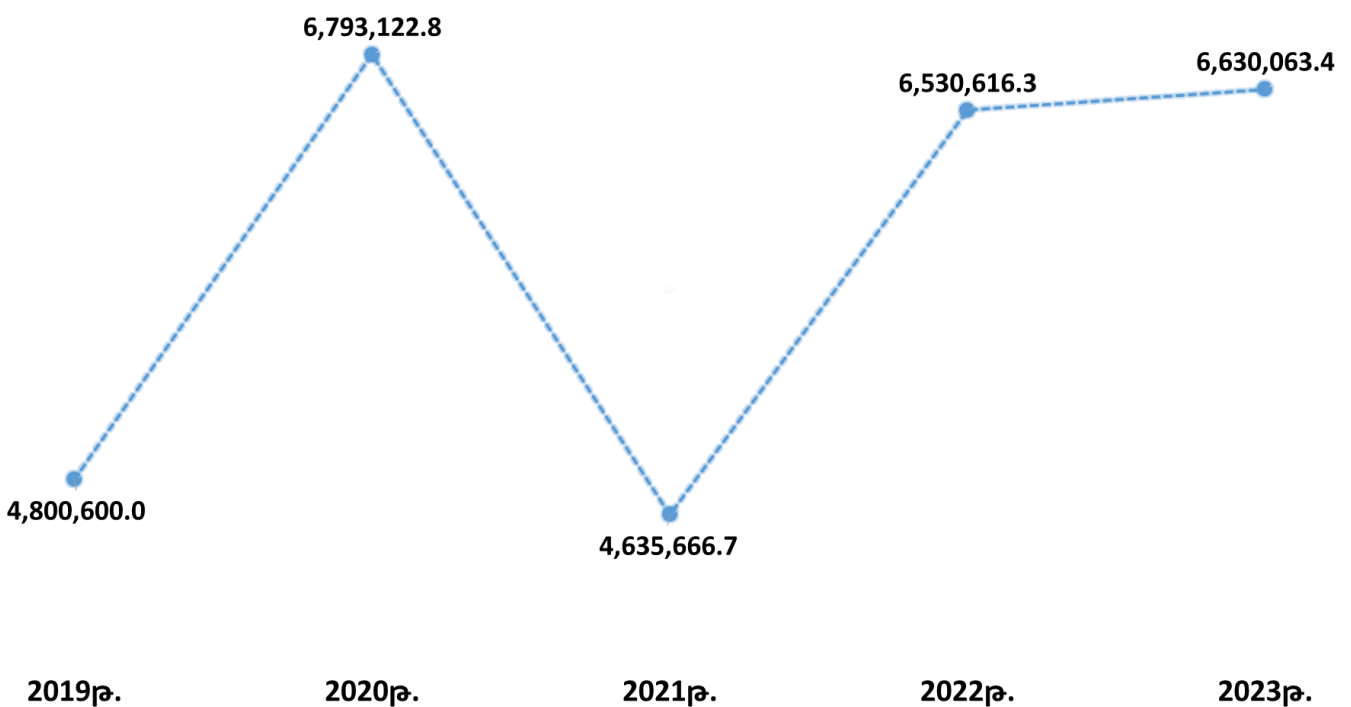
Բակային տարածքների և խաղահրապարակների նորոգման և հիմնանորոգման աշխատանքների իրականացման գծով ծախսերը

(պատկեր 4)

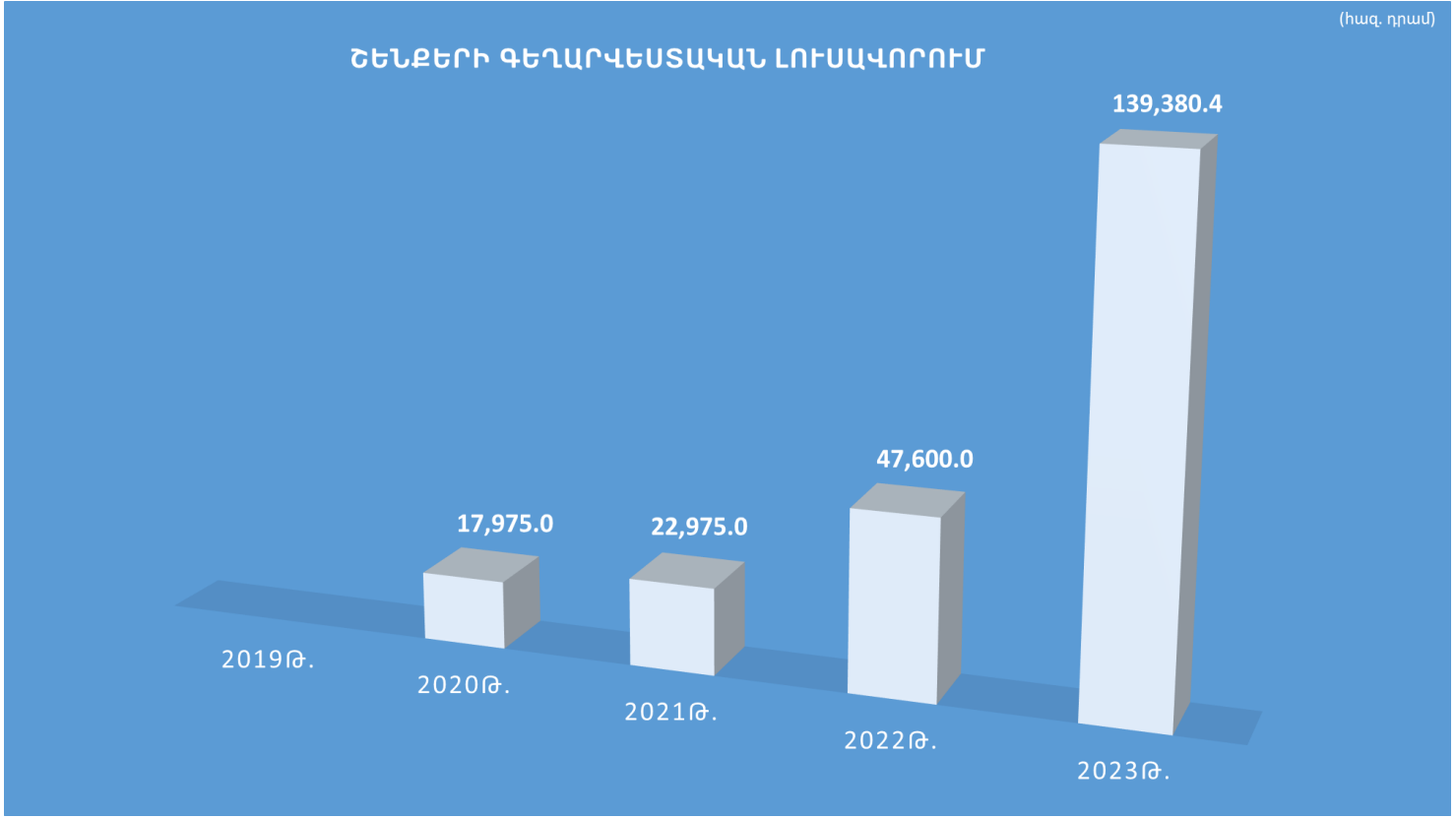
Նախադպրոցական հաստատությունների հիմնանորոգման ծախսերը, այդ թվում՝ վարկադրամաշնորհային միջոցներով

(հազ. դրամ)

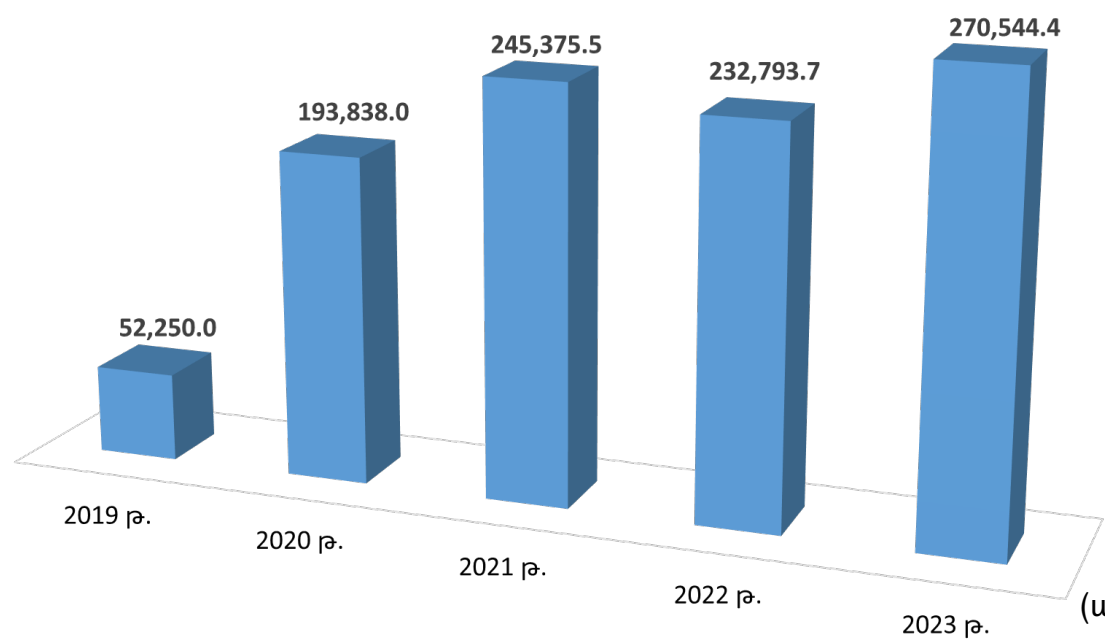
(պատկեր 5)

Որոշ ծրագրեր 5-ամյա կտրվածքով պահպանել են իրենց դրական դինամիկան, մասնավորապես դրանցից կարելի է առանձնացնել «Շենքերի գեղարվեստական լուսավորում», «Եզրաքարերի վերանորոգում», «Հանգստի գոտիների և զբոսայգիների կառուցում ու պահպանում», «Վթարային պատշգամբների նորոգում», որոնց մասով կից ներկայացվում է համեմատական վերլուծություն՝ հ. 6-9 պատկերներով:

(պատկեր 6)
(հազ. դրամ)

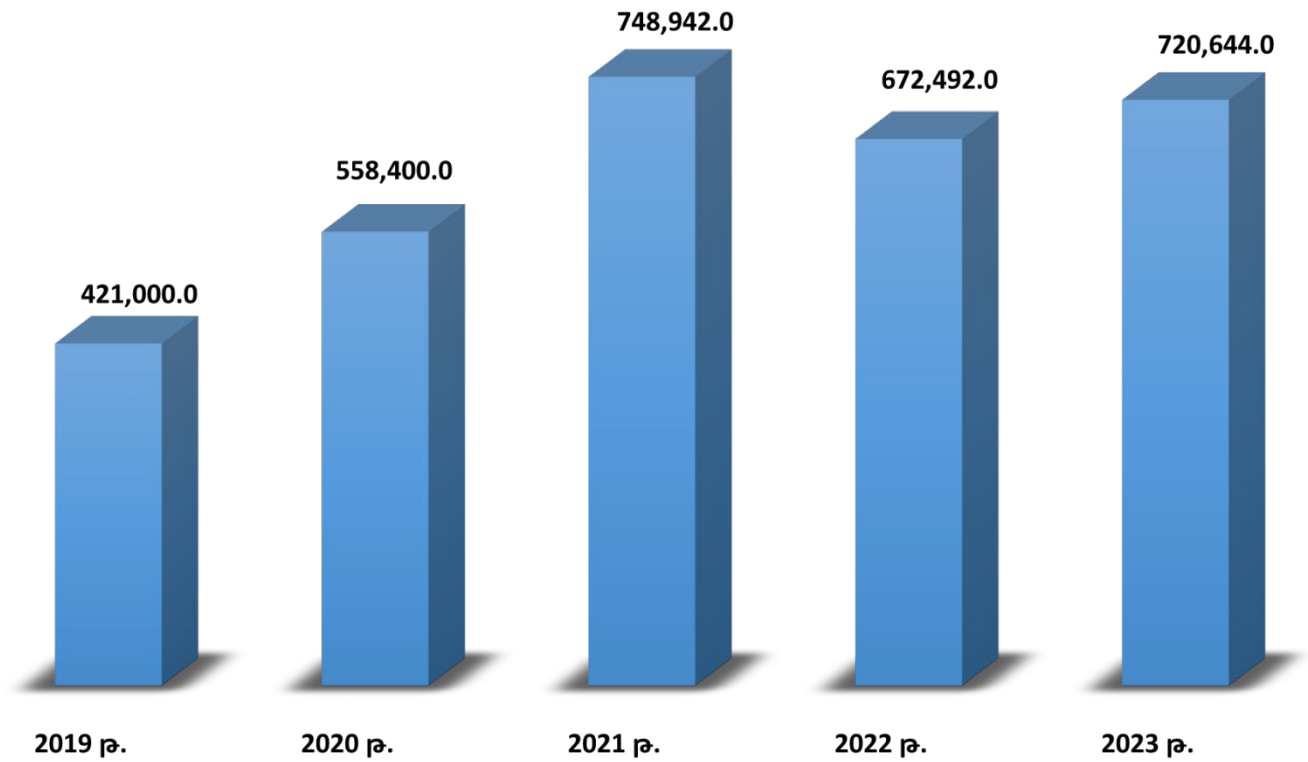
Եզրաքարերի վերանորոգում

(պատկեր 7)

Քանգասի գոտիների և զբոսայգիների կառուցում և պահպանում

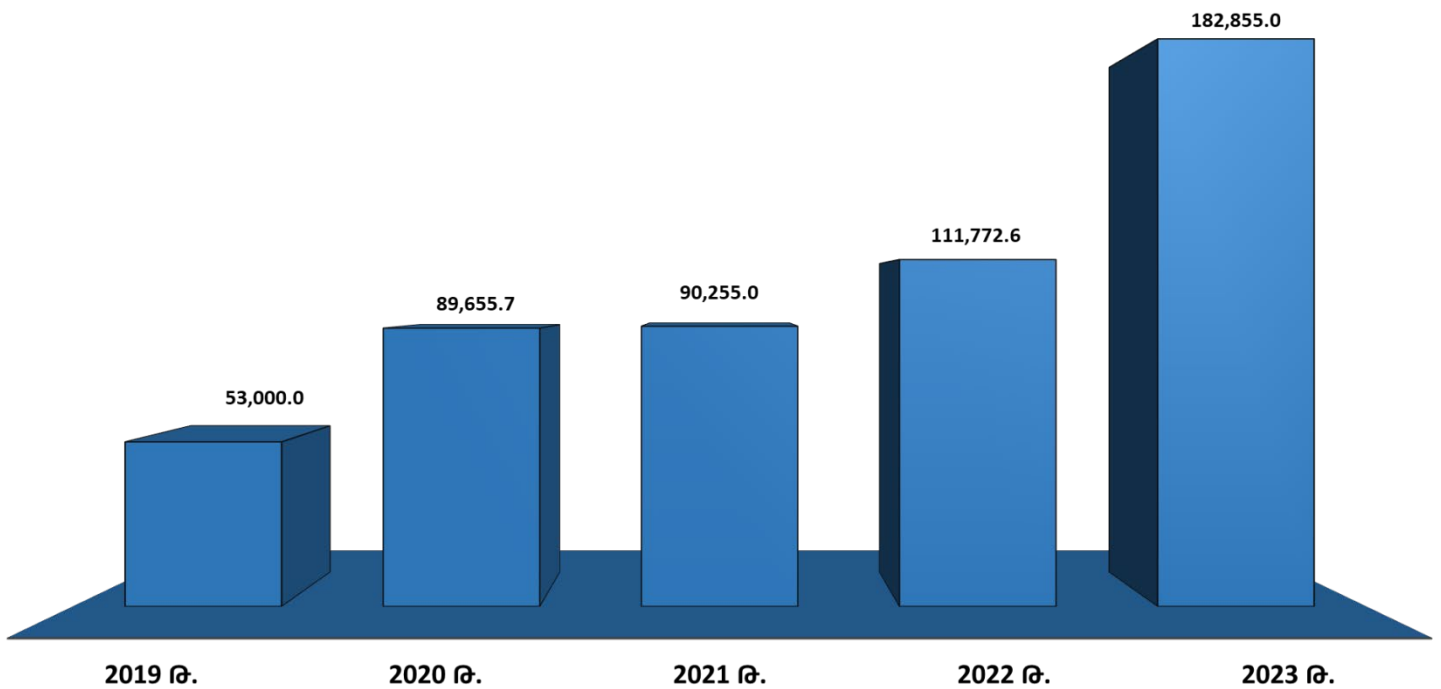
(հազ. դրամ)

(պատկեր 8)

Վթարային պատշգամբների նորոգում

(հազ. դրամ)

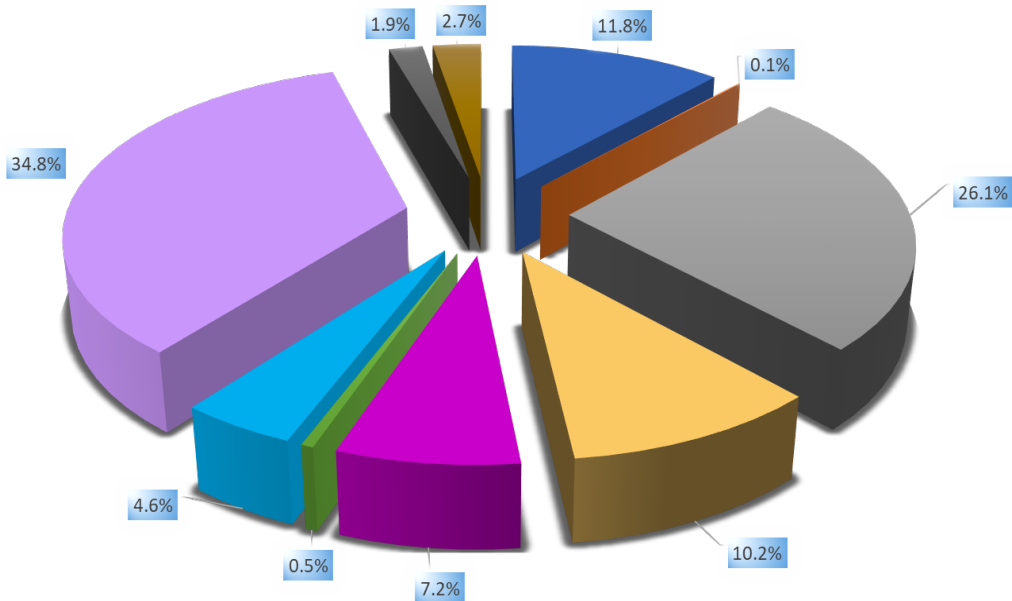
(պատկեր 9)

Նախագծով առաջարկվող բյուջետային ծախսերի ծավալներում սոցիալական բնագավառի (կրթություն, առողջապահություն, սոցիալական պաշտպանություն) ծախսերի տեսակարար կշիռը կազմում է 37.2%, տրանսպորտի բնագավառին (այդ թվում՝ ճանապարհային տրանսպորտի) վերաբերող ծախսերինը՝ 24.4%, շրջակա միջավայրի պաշտպանությանն ուղղված ծախսերինը՝ 10.2%:

Ստորև ներկայացվում է Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեի նախագծի՝ բյուջետային գործառական դասակարգման տեսակարար կշիռը՝ ընդամենը ծախսերի կազմում (պատկեր 10):

Երևան քաղաքի 2023թ. բյուջեի գործառական դասակարգում

- Ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ
- Սնտեսական հարաբերություններ
- Բնակարանային շինարարություն և կոմունալ ծառայություն
- Հանգիստ, մշակույթ և կրոն
- Սոցիալական պաշտպանություն
- Պաշտպանություն
- Շրջակա միջավայրի պաշտպանություն
- Առողջապահություն
- Կրթություն
- Հիմնական բաժիններին չդասվող պահուստային ֆոնդեր

(պատկեր 10)

Նախագծով նախատեսվել է պահուստային ֆոնդ 11,036,018.2 հազ. դրամի չափով, որից 10,936,018.2 հազ. դրամը վարչական մասը (վարչական եկամուտների 10.5%-ը), իսկ 100,000.0 հազ. դրամը ֆոնդային մասը, իսկ հատկացումը պահուստային ֆոնդի վարչական մասից՝ ֆոնդային բյուջե, կազմում է 8,163,263.8 հազ. դրամ: Վարչական մասի պահուստային ֆոնդից 2,672,754.4 հազ. դրամը նախագծով նախատեսվում է հատկացնել՝ հիմք ընդունելով ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ցուցանիշը, որպես պատվիրակված լիազորություն Ասիական բանկի աջակցությամբ իրականացվող քաղաքային ենթակառուցվածքների և քաղաքի կայուն

զարգացման ներդրումային երկրորդ ծրագրի կատարմանը՝ այդ թվում նաև համակարգմանն ու կառավարմանը:

Նշված ծրագիրը նախատեսվել է պահուստային ֆոնդից հատկացման ձևով՝ ՀՀ «Բյուջետային համակարգի մասին» օրենքով և «Երևան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքով նախատեսված նվազագույն սահմանաչափի պահպանման նպատակով:

Ստորև ներկայացվում են Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեի նախագծով ծրագրվող ծախսերի սկզբունքներն ու հիմնավորումները՝ ըստ ծրագրերի.

Կառավարման մարմնի պահպանում ծրագրով ծախսերը նախագծում ծրագրվել են հիմնականում հաշվի առնելով գործող օրենսդրության (ներառյալ փոփոխությունները) պահանջները, խորհրդատվական բնույթ կրող նորմատիվները, ինչպես նաև Երևանի քաղաքապետարանի (այդ թվում՝ Երևան քաղաքի բյուջեի միջոցների հաշվին պահպանվող «Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմ» համայնքային կառավարչական հիմնարկի) կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումներին (ներառյալ վարչական շրջաններին) վերապահված լիազորությունների լիարժեք և արդյունավետ իրականացման համար դրանց գործունեության առանձնահատկությունները: Այս ծրագրով նախագծում ծախսեր են նախատեսվել 10,333,900.1 հազ. դրամ կամ ընդհանուր ծախսերի շուրջ 9.8%-ը, ինչը 2022 թվականի հաստատված համապատասխան ցուցանիշից ավել է 106909.3 հազ. դրամով: Նշված ծրագրով նախատեսված ծախսերում էական տեսակարար կշիռ է կազմում **աշխատավարձի ֆոնդը**՝ 7,837,870.1 հազ. դրամ: Աշխատավարձի ֆոնդի հաշվարկը իրականացվել է բյուջետային գործընթացի շրջանակներում՝ այդ պահին ինկորպորացված Երևան քաղաքի ավագանու 2018 թվականի հոկտեմբերի 29-ի N 10-Ա որոշմամբ հաստատված հաստիքացուցակի հիման վրա: Հաստատված հաստիքացուցակով նախատեսված 1980.5 հաստիքից նշված ծախսային հոդվածին բաժին է ընկնում թվով 1963.5 հաստիքներ (առանց պատվիրակված լիազորությունների համար նախատեսված հաստիքների): Ընդ որում 2022 թվականի ընթացիկ բյուջետային տարում Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի, այդ թվում վարչական շրջանների աշխատակազմերի հաստիքների միջին տարեկան ցուցակային ընդհանուր թվաքանակը կազմել է 1966.0: Աշխատավարձի ֆոնդը ինչպես նախորդ տարիներին, այնպես էլ 2023 թվականին ծրագրվել է 13 ամսվա աշխատավարձի չափով, որը նախատեսված է

հավելվածներ, արձակուրդայինների և վերջնահաշվարկների վճարման համար: 2022 թվականի ճշտված՝ 138,380.8 հազ. դրամի դիմաց՝ **պարզևարման ֆոնդը** նախատեսվել է 61,619.2 հազ. դրամով ավել, կազմելով՝ 200,000.0 հազ. դրամ: **Էներգետիկ ծառայությունները** ներառում են էլեկտրաէներգիայի և ջեռուցման ծախսերը, որոնք հաշվարկվել են հիմք ընդունելով նախորդ տարիների փաստացի և 2023 թվականին սպասվող ծախսերի ծավալների միջին ցուցանիշները, ինչպես նաև ներկայումս գործող հանրային ծառայությունների սակագները: Մասնավորապես, այս հոդվածով 2023 թվականին նախատեսվել է 294,783.8 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից 24,300.5 հազար դրամով ավել: **Կոմունալ ծառայությունները** ներառում են ջրամատակարարման և ջրահեռացման, ինչպես նաև վարչական շենքերի միջատազերծման հետ կապված ծախսերը և ծրագրվել են 21,707.8 հազ. դրամի չափով՝ 2022 թվականի բյուջեով նախատեսված ցուցանիշից 3,051.4 հազ. դրամով ավել, հաշվի առնելով ներկայումս գործող սակագները: **Կապի ծառայությունները** ներառում են փոստային ծառայությունները, քաղաքային հեռախոսակապի, բջջային կապի, ինտերնետային և օպտիկական կապուղու ծառայությունները: Բյուջետային ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման այս հոդվածը ներառող բոլոր ծառայությունների համար ընդհանուր նախատեսվել է 217,095.7 հազ. դրամ, ինչը պակաս է 2022 թվականի ճշտված ցուցանիշից 15,626.6 հազ. դրամով: **Ապահովագրական ծախսերը** նախատեսվել են 58,000.9 հազ. դրամի չափով՝ հիմք ընդունելով «Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջները, սահմանված գները և Երևանի քաղաքապետարանում հաշվառված մեքենաների քանակը, ինչպես նաև քաղաքապետարանի կողմից ձեռք բերվող ավտոբուսների և տրոլեյբուսների հետ կապված ապահովագրական ծախսերը: **Գույքի և սարքավորումների վարձակալությունը** ծրագրվել է 48,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականին նախատեսված ցուցանիշից 9,835.0 հազ. դրամով ավել, որը ներառում է քաղաքապետարանի որոշ ծառայողական մեքենաների վարձակալությունը, որն իր հերթին ներառում է նաև դրանց ընթացիկ նորոգումը, վառելիքի ծախսը, վարորդի տրամադրումը, իսկ ավելացումը պայմանավորված է ծառայությունների մատուցման գնագոյացման հետ, մասնավորապես՝ վառելիքի թանկացման հետ: **Ներքին գործուղումների գծով** ծախսերի համար նախատեսվել է 5,000.0 հազ. դրամ, 2022 թվականին հաստատված ցուցանիշից

16,150.0 հազ. դրամով պակաս, որով նախատեսվում է իրականացնել ներհանրապետական գործուղումներ, իսկ **Արդասահմանյան գործուղումների** գծով՝ հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 2005 թվականի դեկտեմբերի 29-ի «Ծառայողական գործուղման մեկնած աշխատողների գործուղման ծախսերի հատուցման համար կատարվող վճարումների նվազագույն և առավելագույն չափերն ու վճարման կարգը սահմանելու մասին» N 235-Ն որոշմամբ սահմանված նորմերը, նախորդ տարիների փաստացի ծախսերը, 2023 թվականին ծրագրված քանակական ցուցանիշները, նախատեսվել է 60,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից 13,000.0 հազ. դրամով պակաս, հաշվի առնելով կանխատեսվող գործուղումների քանակը: **Վարչական ծառայությունների** գծով նախատեսվել է 12,705.0 հազ. դրամ՝ քաղաքապետարանի և կառուցվածքային ստորաբաժանումների աշխատակազմերում փաստաթղթերի կարման և կազմման, ինչպես նաև թարգմանչական ծառայությունների համար՝ 2022 թվականին նախատեսված 12,620.0 հազ. դրամի դիմաց: **Համակարգչային ծառայությունների** գծով ծրագրվել է 52,670.8 հազ. դրամ՝ քաղաքապետարանի տեղական տուրքերի, և հողի վարձակալության հաշվառման (բազայի), վճարումների ընդունման առցանց համակարգի, գանձապետական և բյուջեի նախագծման ու կառավարման համակարգչային առկա ծրագրերի, Երևանի քաղաքապետարանի և վարչական շրջանների <<ԾՁեռնարկություն> համակարգի, ինչպես նաև Mulberry համակարգի սպասարկման համար: **Աշխատակազմի մասնագիտական զարգացման ծառայությունների** համար նախատեսվել է 41,000 հազ. դրամ՝ ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված համայնքային ծառայողների վերապատրաստման և նեղ մասնագիտական և կոմպետենցիաների վերապատրաստման համար աշխատակիցների մասնակցելու գործընթացը ապահովելու համար, որը 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից պակաս է 26,700.1 հազ. դրամով: **Տեղեկատվական ծառայությունների** գծով ծախսերը նախատեսվել են 16,334.0 հազ. դրամի չափով՝ 2022 թվականին հաստատված ցուցանիշից 6,540.8 հազ. դրամով պակաս՝ բրոշյուրների, տպագրության, տպագրական աշխատանքների (ներառյալ բլանկների) իրականացման, սոցիալական մեդիա մարքեթինգի ծառայության, լրատվական և գովազդային ծառայությունների ձեռքբերման նպատակով: **Կառավարչական ծառայությունների** գծով ծախսերը նախատեսվել են 64,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից 44,000.0 հազ. դրամով ավել, ինչը

պայմանավորված է Երևանի քաղաքապետարան կառավարչական հիմնարկի գույքագրման ծառայությունների ձեռքբերման անհրաժեշտությամբ: Ծախսերը ներառում են նաև աուդիտորական մասնագիտացված կազմակերպությունների ծառայությունները, մասնավորապես «Երևան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի 82-րդ հոդվածի 4-րդ մասին համապատասխան Երևան քաղաքի 2022 թվականի բյուջեի կատարման հաշվետվության վերաբերյալ անկախ աուդիտ անցկացնելու համար, ինչպես նաև փորձագետի ներգրավման ծառայությունները: **Ներկայացուցչական ծախսերի** գծով ծրագրվել է 69,145.5 հազ. դրամ, ինչը պակաս է 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից 586.5 հազ. դրամով: **Ընդհանուր բնույթի այլ ծառայությունները** ծրագրվել են 65,883.8 հազ. դրամի չափով, ինչը ներառում է Երևանի քաղաքապետարանի վարչական շենքերի պահպանության ծառայությունը, վերապատրաստման մոդուլների մշակման և տեղեկատվական գրքույկների կազման ծառայությունները, վարչական շրջանի աշխատակազմերի աշխատակիցների համար Ամանորին կազմակերպվող միջոցառումների իրականացումը: **Մասնագիտական ծառայությունների** գծով նախատեսվել է 14,916.9 հազ. դրամի չափով ծախս՝ փաստաթղթերի արխիվացման համար, ինչպես նաև գազի և ավտոմատ հեռախոսակայանի սպասարկման, հնոցապահի ծառայության, վարչական շենքերում վերելակների փորձաքննության տրամադրման համար և ծրագրվել է 2022 թվականի հաստատված բյուջեից 16,672.0 հազ. դրամով պակաս: **Մեքենաների և սարքավորումների ընթացիկ նորոգման և պահպանման** գծով ծրագրվել է 271,892.5 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված բյուջեով նախատեսված ցուցանիշից 50,394.1 հազ. դրամով ավել, որը ներառում է քաղաքապետարանի և վարչական շրջանների ավտոմեքենաների, գույքի, համակարգչային տեխնիկայի և այլ սարքավորումների ընթացիկ նորոգումը և պահպանումը: Հաշվարկների հիմքում դրվել է քաղաքապետարանի հաշվեկշռում ընդգրկված և շահագործվող գույքի, այդ թվում ավտոմեքենաների քանակական և որակական ցուցանիշները, ընդ որում սույն հոդվածի թվային ավելացումը մեծամասամբ պայմանավորված է մեքենաների մաշվածության բարձր մակարդակի հետ: **Գրասենյակային նյութեր և հագուստ** հոդվածով ծախսերը ծրագրվել են 64,387.4 հազ. դրամ, ինչը պակաս է 2022 թվականի հաստատված բյուջեից 7,236.1 հազ. դրամով, ինչը պայմանավորված է Mulberry համակարգի ներդրմամբ, որի արդյունքում կրճատվել է թղթի ձեռքբերման վրա կատարվող ծախսերը և հաշվարկվել են հաշվի առնելով

գործունեության համար անհրաժեշտ գրասենյակային նյութերը: **Տրանսպորտային նյութերը** ծրագրվել են 218,380.0 հազ. դրամի չափով 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից 19,206.0 հազ. դրամով ավել, որը հիմնականում պայմանավորված ավտոմեքենաների վառելիքի թանկացման հետ: Հաշվարկը իրականացվել է վարչական շրջաններին սպասարկող ավտոմեքենաների թվաքանակով, ինչպես նաև որոշ կառուցվածքային ստորաբաժանումների առանձնահատկություններով պայմանավորված անձնական ավտոմեքենաների ծառայողական նպատակներով օգտագործման հանգամանքով: **Կենցաղային և հանրային սննդի ծառայություններ** գծով նախատեսվել է 30793.2 հազար դրամ՝ 2022 թվականի 27,541.1 հազ. դրամի դիմաց, ավելացումը հիմնականում պայմանավորված է գնաճով և նախատեսվում է տնտեսական ապրանքների ձեռք բերման նպատակով: **Հարուկ նպատակային այլ նյութերի** գծով ծրագրվել է 16,640.0 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա հաստատված 51,110.0 հազ. դրամի դիմաց, որի շրջանակներում մշակութային միջոցառումների, տոնական և հիշատակի օրերի և այլ դեպքերի համար նախատեսվել է ծաղկեպսակների և ծաղկային կոմպոզիցիաների, հուշամեդալների և կրծքանշանների ձեռք բերում, իսկ նվազեցումը հիմնականում պայմանավորված է նախորդ տարիներին ձեռքբերվող՝ կորոնավիրուսային հիվանդության պայմաններում կանխարգելիչ միջոցառումների իրականացման շրջանակներում՝ դիմակների, ձեռնոցների և ախտահանիչ նյութերի հետ: **Սուբսիդիաներ ոչ ֆինանսական պետական (համայնքային) կազմակերպություններին** հոդվածով ծրագրվել է 297,206.4 հազ. դրամ, ինչը ներառում է Երևանի քաղաքապետարանի վարչական շենքի և 2-րդ վարչական շենքի պահպանման ծախսերը, այդ թվում՝ մաքրման ծառայությունները, նյութերը և ընթացիկ այլ աշխատանքները՝ 2022 թվականի ցուցանիշից 12,187.8 հազ. դրամով ավել: **Ընթացիկ դրամաշնորհներ պետական և համայնքային առևտրային կազմակերպություններին** հոդվածով ծրագրվել է 28,400.0 հազ. դրամ, որով նախատեսվում է՝ Երևանի քաղաքապետարանի թվով 4 ավտոբուսների սպասարկման համար, որոնք իրականացնելու են աշխատակազմի աշխատակիցների փոխադրումը աշխատանքային օրերին՝ առավոտյան և երեկոյան ժամերին, սահմանված 4 ուղղություններով: **Այլ նպաստներ բյուջեից** հոդվածով նախատեսվել է 58,500.0 հազ. դրամ՝ որպես դրամական փոխհատուցում Երևան քաղաքի ավագանու անդամներին, որը նախորդ տարվա համեմատ ավել է 5,230.0 հազ. դրամով, ինչն էլ պայմանավորված է 2023 թվականի հունվարի 1-ից նվազագույն աշխատավարձի ավելացմամբ: **Պարտադիր**

վճարների գծով՝ կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների հաշվեկշռում հաշվառված ավտոմեքենաների տեխնիկական զննման ծախսերի և տուրքերի վճարման համար ծրագրվել է 10,629.7 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված բյուջեից 1,474.7 հազ. դրամով ավել, ինչը պայմանավորված է նոր ձեռք բերվող ավտոբուսների և տրոլեյբուսների հաշվառման և գրանցման համար անհրաժեշտ տուրքերի վճարման անհրաժեշտությամբ: **Այլ ծախսեր** հողվածով ծրագրվել է 81,000.0 հազ. դրամ՝ 2023 թվականի ընթացքում կառավարչական մարմնի պահպանման հետ կապված այլ չկանխատեսված ծախսերի համար: **Վարչական սարքավորումների** գծով ծրագրվել է 173,857.8 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեից 5,326.0 հազ. դրամով պակաս: Ծրագրված գումարի շրջանակներում նախատեսվել է քաղաքապետարանի կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումներին տրամադրել անհրաժեշտ գույք և տեխնիկա, որոնք արդեն պիտանի չեն օգտագործման և ենթակա են դուրս գրման: **Այլ մեքենաներ և սարքավորումների** գծով նախատեսվել է 630.0 հազ. դրամ, որով նախատեսվում է Կենտրոն վարչական շրջանի վարչական շենքի համար ձեռք բերել հակահրդեհային համակարգ, ինչպես նաև Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանի համար տեխնիկական գործիքների ձեռքբերման նպատակով: **Ոչ նյութական հիմնական միջոցների** մասով 2023 թվականին նախատեսվում է ձեռք բերել հողերի վարձակալության պայմանագրերի հաշվառման նոր համակարգչային ծրագիր, ինչպես նաև համայնքային ծառայողների համար մրցութային և ատեստավորման ծրագիր:

1. **Վարչական օբյեկտների կառուցում և հիմնանորոգում** ծրագրով նախատեսվել է 231,312.9 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեով նախատեսված 584,324.5.0 հազ. դրամի դիմաց կամ 60.41%-ով պակաս: Ծրագրված գումարի շրջանակներում 35,000.0 հազ. դրամ նախատեսվում է իրականացնել Բուզանդ 1/3 վարչական շենքի սանհանգույցների վերանորոգման աշխատանքներ, ինչպես նաև նախատեսվում է Ավան, Դավթաշեն, Էրեբունի, Մալաթիա-Սեբաստիա, Նոր Նորք, Նորք Մարաշ, Շենգավիթ և Քանաքեռ-Զեյթուն վարչական շրջանների վարչական շենքերի մասնակի հիմնանորոգման և ընթացիկ նորոգման աշխատանքներ, իսկ Նուբարաշեն վարչական շրջանում վարչական շենքի կառուցման աշխատանքները ավարտին հասցնելու համար նախատեսվում է՝ 78,612.9 հազ. դրամ:

2. **Երևան քաղաքին միջազգային վարկանիշ շնորհելու ծառայությունների դիմաց վճարման ծախսեր** ծրագրով նախատեսվել է 14,000.0 հազ. դրամ: 2016 թվականին Երևանի քաղաքապետարանը վարկանիշ շնորհելու ծառայությունների ձեռքբերման համար պայմանագիր կնքեց Fitch միջազգային վարկանիշային գործակալության հետ, որը ենթադրում է վարկանիշի վերանայում տարվա մեջ 2 անգամ: Հաշվի առնելով, որ ծրագիրը շարունակական է, 2023 թվականին ծրագրված գումարն ուղղվելու է նույն պայմանագրի շրջանակներում վճարումներ իրականացնելուն: Ներկայումս Fitch միջազգային վարկանիշային գործակալության կողմից Երևան քաղաքին շնորհվել է B+ կայուն վարկանիշ:

3. **Քաղաքացիական կացության ակտերի գրանցման ծառայության գործունեության կազմակերպում (պատվիրակված լիազորություններ)** ծրագրով ծրագրվել է 33,983.0 հազ. դրամ որպես պատվիրակված լիազորություն:

4. **Նախագծային աշխատանքներ** ծրագրով նախատեսվել է 1,361,510.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեով նախատեսվածից 566,700.9 հազ. դրամով կամ 71.3%-ով ավել, որից 1,100,000.0 հազ. դրամը պետության կողմից պատվիրակվել է Երևանի քաղաքապետին՝ Երևան քաղաքի Աջափնյակ վարչական շրջանի մետրոպոլիտենի կայարանի նախագծա-նախահաշվային փաստաթղթերի ձեռք բերման համար, իսկ 261,510.0 հազ. դրամը՝ կապիտալ ծրագրերը նախագծանախահաշվային փաստաթղթերով ապահովելու համար:

5. **Երևան քաղաքի գլխավոր հատակագծի իրականացման վերլուծություն** ծրագրով նախատեսվել է 290,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեով նախատեսվածից 200,000.0 հազ. դրամով կամ 222.2%-ով ավել, որի շրջանակներում նախատեսվում է Երևան քաղաքի նոր գլխավոր հատակագծի մշակում, ինչպես նաև Երևան քաղաքի ճանապարհափողոցային ցանցի զարգացման համալիր սխեմայի մշակում:

6. **Գոտիավորման և կառուցապատման նախագծերի մշակում** ծրագրով նախատեսվել է 80,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեով նախատեսվածից 30,000.0 հազ. դրամով կամ 60%-ով ավել: Ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել Մալաթիա-Սեբաստիա վարչական շրջանի չմշակված հատվածների գոտևորման նախագծի մշակում:

7. **Պատմամշակութային նախագծերի իրականացում** ծրագրով նախատեսվել է 24,000.0 հազ. դրամ, որի շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել Երևան քաղաքի պատմամշակութային հիմնավորման նախագծի լրամշակում:

8. **Դիմումներ, հայցադիմումներ, դատարանի որոշումների և վճիռների դեմ վերաքննիչ և վճռաբեկ բողոքներ ներկայացնելիս սահմանված վճարումներ** ծրագրով նախատեսվել է 102,000.0 հազ. դրամ՝ դատարան դիմելիս պետական տուրքերի վճարման համար, ինչը 13,700.0 հազ. դրամով կամ 15,5%-ով ավել է 2022 թվականի ճշտված բյուջեի ցուցանիշից, ավելացումը պայմանավորված է պետական տուրքի դրույքաչափերի, ինչպես նաև դատական ընթացակարգերի հաճախականության հետ:

9. **Գույքի նկատմամբ իրավունքների գրանցման, գնահատման և տեղեկատվության տրամադրման հետ կապված վճարումներ** ծրագրով նախատեսվել է 27,902.4 հազ. դրամ, ինչը ներառում է Երևան համայնքին սեփականության իրավունքով փոխանցված գույքի, ինչպես նաև ինքնակամ կառույցների օրինականացման գործընթացում համայնքի սեփականություն ճանաչվող գույքի գրանցման և գնահատման ծախսերը, ՀՀ ԿԱ անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեից տեղեկատվություն ստանալու վճարները:

10. **Քաղաքացիական պաշտպանության աջակցություն և զինապարտների հաշվառման, զորակոչի, զորահավաքի և վարժական հավաքների կազմակերպմանն աջակցություն** ծրագրերով 2023 թվականի բյուջեի նախագծով նախատեսվել է 137,852.0 հազ. դրամ: Ծրագրով նախատեսվում է հիմնանորոգել թվով 98 հիդրանտ, 10,000 հատ ուղեցույցների ձեռքբերում բնակելի շենքերի բնակիչների վարվելակերպի վերաբերյալ, 1000 հատ կրակմարիչների ձեռքբերում դպրոցների և մանկապարտեզների համար, թվով 267 հատ էլեկտրաշչակների ընթացիկ սպասարկում և վերանորոգում, ինչպես նաև նախատեսվում է աջակցել Երևան քաղաքում իրականացվող զորակոչի իրականացմանը:

11. **Այլընտրանքային աշխատանքային ծառայության իրականացում** ծրագրով նախատեսվել է 7,080.0 հազ. դրամ՝ հիմք ընդունելով ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված համապատասխան ծրագիրը:

12. **Իրավախախտ շրջիկ առևտրի կետը կամ տրանսպորտային միջոցը հատուկ տարածք տեղափոխման և պահպանման ծառայություն** ծրագրով նախատեսվել է 15,000.0 հազ. դրամ, որով նախատեսվում է՝ տնտեսական և առևտրային հարաբերությունները կարգավորել Երևան քաղաքում, մասնավորապես կկարգավորվի

գործող իրավախախտ շրջիկ առևտրի կետերի՝ այդ թվում տրանսպորտային միջոցների, կանխարգելման ընթացակարգերը:

13. Ինքնակամ տեղադրված առևտրի, ծառայությունների մատուցման օբյեկտների ապամոնտաժման, տեղափոխման և պահպանման ծառայություններ ծրագրով նախատեսվում է կարգավորել ինքնակամ տեղադրված առևտրային օբյեկտների ապամոնտաժման ընթացակարգերը: Ծրագրի բյուջեն կկազմի՝ 15,000.0 հազ. դրամ:

14. Ոռոգման ցանցի կառուցում և վերանորոգում ծրագրով նախատեսվել է 189,858.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեի 196,009.4 հազ. դրամի դիմաց: Ծրագրով նախատեսվում է իրականացնել Աջափնյակ վարչական շրջանի 16-րդ թաղամասի ոռոգման համակարգի վերակառուցման աշխատանքները, ինչպես նաև Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի այգուն հարող Սայաթ Նովա և Մաշտոց պողոտաների սիզամարգերում ոռոգման ջրագծի կառուցման աշխատանքներ: Միաժամանակ նաև նախատեսվում է Նորք Մարաշ վարչական շրջանի ոռոգման ցանցի հիմնանորոգման աշխատանքներ, որի իրականացման համար նախատեսվել է շուրջ 24,050.0 հազ. դրամ:

15. Եվրոպական ներդրումային բանկի աջակցությամբ իրականացվող «Երևանի էներգաարդյունավետության» ծրագրի և Արևելյան Եվրոպայի էներգախնայողության և բնապահպանական գործընկերության աջակցությամբ իրականացվող «Երևանի էներգաարդյունավետության» դրամաշնորհային ծրագիր ծրագրերի իրականացման համար նախատեսվել է 2,124,783.4 հազ. դրամ, որից 151,435.5 հազ. դրամը՝ Երևան համայնքի բյուջեի համաֆինանսավորումն է, 600,000.0 հազ. դրամը՝ պետության կողմից համաֆինանսավորումը, իսկ 389,405.4 հազ. դրամը՝ ծրագրի դրամաշնորհային ֆոնդը: Ծրագրով նախատեսվում է իրականացնել էներգաարդյունավետությանը և էներգախնայողությանն ուղղված թվով 10 նախադպրոցական հաստատությունների՝ հ. 48, հ.71, հ.74, հ.81, հ.109, հ.110, հ.135, հ.138, հ.156, հ.161 մսուր-մանկապարտեզների հիմնանորոգման աշխատանքներ, որը կներառի սեյսմակայունության ապահովման, արտաքին պատող կոնստրուկցիաների ջերմամեկուսացման, դռների և լուսամուտների փոխարինման, ջեռուցման/հովացման, օդափոխության և օդորակման համակարգերի, լուսավորության համակարգերի

վերակառուցման, հաշմանդամություն ունեցող անձանց համար շենքերի հասանելիության ապահովման բաղադրիչները:

16. Արևելյան Եվրոպայի էներգախնայողության և շրջակա միջավայրի գործընկերության տարածաշրջանային հիմնադրամի աջակցությամբ իրականացվող Երևանի էներգաարդյունավետության ծրագրի և դրամաշնորհային ծրագրի երկրորդ փուլի(պատվիրակված լիազորություններ) ծրագրերի իրականացման համար նախատեսվել է 2,837,450.0 հազ. դրամ, որից 810,700.0 հազ. դրամը՝ ծրագրի դրամաշնորհային ֆոնդն է: Ծրագրով նախատեսվում է՝ պետության կողմից Երևանի քաղաքապետին պատվիրակված լիազորությունների շրջանակում, իրականացնել էներգաարդյունավետությանը և էներգախնայողությանն ուղղված թվով 14 նախադպրոցական հաստատությունների՝ հ.3, հ.17, հ.33, հ.39, հ.40, հ.45, հ.46, հ.56, հ.59, հ.67, հ.72, հ.73, հ.93, հ.118 մսուր-մանկապարտեզների հիմնանորոգման աշխատանքներ, որը կներառի շինարարական աշխատանքներ՝ այդ թվում սեյսմիկ արդիականացում, էներգաարդյունավետության բարելավում և նախագծում ներառված օբյեկտների վերակառուցում, ինչպես նաև մանրամասն դիզայնը և հեղինակային հսկողության ու կառավարման ծառայությունները /ներառյալ տեխնիկական հսկողությունը/ :

17. Ասֆալտ-բետոնյա ծածկի վերանորոգում և պահպանում ծրագրով նախատեսվել է 3,494,057.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեի՝ 3,137,593.3 հազ. դրամի դիմաց, որը 11.4%-ով ավել է քան նախորդող տարին:

18. Եզրաքարերի վերանորոգում ծրագրով նախատեսվել է 270,544.4 հազ. դրամ՝ վթարված եզրաքարերի վերանորոգման և փոխարինման, ինչպես նաև քայքայված բետոնե եզրաքարերի վերականգնման համար, ինչն ավել է 2022 թվականի ճշտված ցուցանիշից 30,804.7 հազ. դրամով կամ 12.9%-ով:

19. Հենապատերի վերանորոգում ծրագրով նախատեսվել է 198,672.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեից 31,359.4 հազ. դրամով ավել: Հենապատերի ընտրությունը կատարվում է ըստ նրանց վթարայնության և վերանորոգման հրատապության աստիճանի: Ծրագրով նաև նախատեսվում է կապիտալ հիմնանորոգել՝ Ա.Խաչատրյան 4, Վրացական 4-րդ նրբ. 5,7, և 5/1 շենքերի դիմացի հենապատերը, Դավթաշեն կամրջի՝ Արաբկիր վարչական շրջանի կողմից աջակողմյան մասում գտնվող

հենապատը (2021 թվականի վերանորոգված հենապատի շարունակություն), նոր հենապատ կառուցել Դավթաշեն 2-րդ թաղ. 17, 18, 19 և 20 շենքերի բակում, Վարդանանց 32, Քաջազունու 11, Եր Քոչարի 11, Մաշտոցի 51, Ձորափի փողոցից դեպի հիվանդանոց (Դավինչի կլինիկա), Թոթովենցի 10/1 շենքի հարակից տարածքում, Նորքի 105 հասցեի հարակից տարածքում, Նորքի 5-րդ փողոցի՝ Հայփոստի դիմացի հենապատի և 123 մանկապարտեզի հարակից տարածքի պուրակի հենապատի վերանորոգման աշխատանքների իրականացում, 121 և 124 մանկապարտեզների հենապատ/պարսպի կառուցում:

20. Հետիոտնային անցումների կառուցում և վերանորոգում ծրագրով նախատեսվել է 15,000.0 հազ. դրամ: Ծրագրով նախատեսվում է իրականացնել Հանրապետության հրապարակի մետրոյի կայարանի վերգետնյա հատվածի քարե շինության վերանորոգման լրացուցիչ աշխատանքներ:

21. Կամրջային կառուցվածքների վերականգնում և պահպանում ծրագրով նախատեսվել է 195,000.0 հազ. դրամ: Ծրագրով նախատեսված ցուցանիշը ավել է 2022 թվականի հաստատված բյուջեից 40,000.0 հազ. դրամով: Այն ուղղվելու է Երևան քաղաքի թվով 44 կամրջների վերգետնյա անցումների և ուղեանցերի սպասարկմանը, Հաղթանակ կամրջի բարեկարգման, ինչպես նաև Իսակովի պողոտայում գտնվող երկաթուղու անցուղու սյուների ամրացմանը:

22. Հրազդանի կիրճի և Երևանյան լճի բարեկարգում ծրագրով նախատեսվել է 2,000.0 հազ. դրամ, որը նախատեսվել է Հրազդան կիրճի՝ Արաբկիր վարչական շրջանի հատվածում ընթացիկ պահպանման աշխատանքների համար:

23. Մայրուղիների և փողոցների վերակառուցում և հիմնանորոգում ծրագրով նախատեսվել է 404,073.1 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեով նախատեսված ցուցանիշից 252,101.4 հազ. դրամով պակաս: Ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է քաղաքի տարբեր հատվածներում ընթացիկ վերանորոգման և սալիկապատման աշխատանքներ: Նախատեսվում է նաև իրականացնել մայթերի վերակառուցման կամ հիմնանորոգման աշխատանքներ հետևյալ հասցեներում՝ Լենինգրադյան և Շինանրարներ փողոցի մայթեր, Սայաթ-Նովա փողոց՝ Կոնսերվատորիայի հատվածի մայթ, Սարյան 24/1 և 12 հարակից մայթեր, Մոսկովյան փողոց՝ Հ. Թումանյանի արձանի մոտ գտնվող հատվածի մայթ, Ֆրիկի փողոց՝ Սարյան փոստի մոտ գտնվող հատվածի մայթ,

Դեմիրճյան փողոցի մայթ, Գր. Լուսավորիչ փողոցից Խորհրդարանի փողոց տանող մայթ, Անտառային փողոցի հարակից մայթեր, Տ.Մեծ-ից Եր. Քոչար տանող մայթ, Չարենցի 2-րդ նրբ. հ.10 դպրոցի հարակից մայթ, ինչպես նաև կառուցել՝ Շերամի փողոցից դեպի Հաղթանակ թաղամասի 2-րդ փողոց տանող ճանապարհի ձախակողմյան մասում մայթ, Գալշոյան 10 և 12 շենքերին հարակից մայթ, Նորքի 8-րդ փողոցի աստիճաններ և մայթեր, Այգեգործական փողոցի մայթ:

24. Փողոցների պահպանում և շահագործում ծրագրով նախատեսվել է 1,500.0 հազ. դրամ, նախատեսվում է իրականացնել Նոր Նորք վարչական շրջանի ճաղաշարերի ներկում շուրջ 750քմ:

25. Ավտոկայանատեղի կազմակերպման ծառայություն ծրագրով նախատեսվել է 431,370.0 հազ. դրամ՝ ՀՀ կառավարության 01.12.2016 թվականի N 1214-Ա և Երևան քաղաքի ավագանու 21.12.2016թ. N 655-Ա որոշումների հիման վրա «Փարկինգ Սիթի Սերվիս» ՓԲԸ-ի կողմից ծառայությունների մատուցման համար և Ազատության հրապարակի ստորգետնյա ավտոկայանատեղիի պահպանման համար:

26. Թեքահարթակների կառուցում ծրագրով՝ տեղաշարժման խնդիրներ ունեցող անձանց տեղաշարժման մատչելիություն ապահովելու նպատակով, նախատեսվել է 23,100.0 հազ. դրամ՝ շուրջ 155 թեքահարթակի կառուցման համար:

27. Փողոցների, հրապարակների և այգիների կահավորում ծրագրով նախատեսվել է 351,120.0 հազ. դրամ, որի շրջանակներում նախատեսվում է ձեռք բերել և վարչական շրջանների փողոցներում տեղադրել նստարաններ, աղբամաններ, փողոցների ուղենիշեր, հայտարարությունների ցուցատախտակներ: Նախատեսվում է նաև իրականացնել թվով 20 հատ հետիոտնային կանչի ռեժիմով աշխատող լուսացուցային համակարգերի ձեռքբերում և տեղադրում, թվով 28 հատ լուսացուցային համակարգերի պահմպանում և սպասարկում, ինչպես նաև թվով 10 հատ կանգառասարահների ձեռքբերում և տեղադրում:

28. Ճանապարհային երթևեկության անվտանգության ապահովում և ճանապարհատրանսպորտային պատահարների կանխարգելում (պատվիրակված լիազորություններ) ծրագրով նախատեսվել է 765,928.6 հազ. դրամ, որի նպատակն է կարգավորել ճանապարհատրանսպորտային ոլորտը՝ ապահովելով դրա անվտանգությունը: Ծրագրի բյուջեն կազմվել է հիմք ընդունելով 2023 թվականի պետական բյուջեի օրենքի մասին նախագիծը:

29. Ասիական բանկի աջակցությամբ իրականացվող քաղաքային ենթակառուցվածքների և քաղաքի կայուն զարգացման ներդրումային ծրագիր (պատվիրակված լիազորություններ) և Ասիական բանկի աջակցությամբ իրականացվող քաղաքային ենթակառուցվածքների և քաղաքի կայուն զարգացման ներդրումների ծրագրի համակարգում և կառավարում (պատվիրակված լիազորություններ) ծրագրերով նախատեսված է 320,862.2 հազ. դրամ ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ցուցանիշի չափով, որի շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել Բաբաջանյան-Աշտարակ փողոցի կառուցման աշխատանքներ, ներգրավվել ծրագրի մասով աուդիտորական և խորհրդատվական ծառայություններ,

30. Արևելյան Եվրոպայի էներգախնայողության և շրջակա միջավայրի գործընկերության տարածաշրջանային հիմանդրամի աջակցությամբ իրականացվող Երևան քաղաքի հանրային տրանսպորտի նոր երթուղային ցանցի շարժակազմի ներդրման ֆինանսական աջակցության դրամաշնորհային ծրագիր (պատվիրակված լիազորություններ) և Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի աջակցությամբ իրականացվող Երևան քաղաքի հանրային տրանսպորտի նոր երթուղային ցանցի շարժակազմի ներդրման ֆինանսական աջակցության ծրագիր (պատվիրակված լիազորություններ) ծրագրերով նախատեսվում է 11,311,461.1 հազ.դրամ, որի նպատակն է ձեռք բերել թվով 87 նոր ավտոբուս տրանսպորտային ցանցը արդիականացնելու նպատակով:

31. Տրանսպորտային համակարգի արդիականացում ծրագրով նախատեսվում է 439,422.4 հազ. դրամ, որի նպատակն է իրականացնել Երևան քաղաքի Մալաթիա-Սեբաստիա վարչական շրջանի Լենինգրադյան փողոցի հ.16 հասցեի վարչական շենքի կառավարման կենտրոնի վերակառուցման աշխատանքներ, ինչպես նաև «Երևան էլեկտրատրանսպորտ» ՓԲԸ-ի ենթակառուցվածքների նորոգման համար, մասնավորապես Գ.Լուսավորիչ, Մ.Խորենացու և Ագաթանգեղոս փողոցներով անցնող ստորգետնյա մալուխների փոխարինումը նորով:

32. Ասիական զարգացման բանկի աջակցությամբ իրականացվող Իսակով-Արշակունյաց ճանապարհահատվածի կառուցման ծրագիր (պատվիրակված լիազորություն) ծրագրով նախատեսվել է 3,113,796.8 հազ. դրամ, որի շրջանակներում

նախատեսվում է իրականացնել Իսակով-Արշակունյաց նոր ճանապարհահատվածի կառուցման աշխատանքներ:

33. Վերելակների հիմնանորոգում ծրագրով նախատեսվել է 1,075,328.1 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված բյուջեի 1,145,631.2 հազ. դրամի դիմաց: Ծրագրով նախատեսվում է ձեռք բերել բազմաբնակարան շենքերի համար թվով 100 վերելակ, որի ավելացումը կդիտարկվի բյուջեի լրամշակման շրջանակներում, ինչպես նաև հին վերելակների պահպանումը իրականացնելու համար ձեռք բերել և տեղադրել անհրաժեշտ սարքավորումներ:

34. Երևանի մետրոպոլիտենի աշխատանքների կազմակերպում (պատվիրակված լիազորություններ) ծրագրով նախատեսվել է 2,711,974.7 հազ. դրամ՝ մետրոպոլիտենի սուբսիդավորման նպատակով՝ որպես պատվիրակված լիազորություն՝ հիմք ընդունելով ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ցուցանիշը:

35. Վերգետնյա էլեկտրատրանսպորտով ուղևորափոխադրման ծառայություն ծրագրով նախատեսվել է 628,000.0 հազ. դրամ՝ որպես սուբսիդիա «Երևանի էլեկտրատրանսպորտ» ՓԲԸ-ին, որի ծրագրման հիմքում ընկած է ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված նպատակային հատկացումը (սուբվենցիա):

36. Ջրոսաշրջության զարգացում ծրագրով նախատեսվել է 43,500.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից 12,200.0 հազ. դրամով կամ 39%-ով ավել: Մասնավորապես նախատեսվում է իրականացնել՝ Երևան քաղաքի բազմալեզու զբոսաշրջային քարտեզի տպագրում, միջազգային ցուցահանդեսների և էքսպոնների մասնակցություն, Նոր զբոսաշրջային տեղեկատվական կենտրոնների ստեղծում, ինչպես նաև «Восход солнца» խորագիրը կրող Երևանի զբոսաշրջային գրավչությունների մասին ֆիլմի տեսանկարահանում,:

37. Դրոշների տեղադրում ծրագրով նախատեսվել է 39,000.0 հազ. դրամ, ինչը ներառում է ինչպես հատուկ օրերին քաղաքի դրոշակազարդման աշխատանքները, այնպես էլ քաղաքի տարբեր հատվածներում ՀՀ դրոշների տեղադրումը, պարբերաբար փոխարինումը և սպասարկումը:

38. Աջակցություն համայնքային կազմակերպություններին հուղարկավորությունների հետ կապված անվճար ծառայությունների մատուցման և

գերեզմանատների պահպանման համար ծրագրով նախատեսվել է 223,373.6 հազ. դրամ: Հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 2006 թվականի նոյեմբերի 23-ի հ. 1910-Ն որոշման հ.1 հավելվածի 16-րդ կետը՝ նախատեսվել է հուղարկավորությունների հետ կապված անվճար ծառայությունների մատուցման և գերեզմանատների պահպանման համար, ինչպես նաև նախատեսվել է 207,873.6 հազ. դրամի չափով սուբսիդավորել «Բնակչության հատուկ սպասարկում» ՀՈԱԿ-ին:

39. Կառավարման և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների զարգացում ծրագրով նախատեսվել է 328,714.9 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեով նախատեսված ցուցանիշից 160,614.9 հազ. դրամով կամ 95.6% ավել: Ծրագիրը նախատեսված է քաղաքապետարանի ծրագրային ապահովում և ցանցային ղեկավարում իրականացնող «Երևան քաղաքի կառավարման տեխնոլոգիաների կենտրոն» ՓԲԸ-ին սուբսիդավորելու համար: Ավելացումը պայմանավորված է ընկերության կարողությունների հեռանկարի մեծացման, ոլորտային մասնագիտական հաստիքների ավելացման , ինչպես նաև աշխատավարձերը շուկայականին մոտարկելու հետ:

40. Աջակցություն համայնքային և ոչ համայնքային կազմակերպությունների ծրագրերին ծրագրով նախատեսվել է 454,305.0 հազ. դրամ՝ կրթական, մշակութային, սոցիալ-հոգեբանական, բնապահպանական, հանրային խնդիրներով զբաղվող հասարակական և այլ կազմակերպությունների Երևան քաղաքին վերաբերող ծրագրերին աջակցելու նպատակով:

41. Ոչ ֆինանսական ակտիվների օտարումից մուտքեր ծրագրով նախատեսվել են մուտքեր 5,262,006.6 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից 241,006.6 հազ դրամ ավել, այդ թվում՝

ա) անշարժ գույքի իրացումից մուտքերը ծրագրվել են 620,000.0 հազ. դրամի չափով,

բ) հողի օտարումից մուտքերը ծրագրվել են 4,641,006.6 հազ. դրամի չափով

գ) Շարժական գույքի իրացումից մուտքերը ծրագրվել են 1,000.0 հազ. դրամի չափով:

42. Տոնական ձևավորում ծրագրով նախատեսվել է 40,000.0 հազ. դրամ՝ տոնական օրերին և Ամանորին Երևան քաղաքը ձևավորելու համար:

43. Հատակագծի նախապատրաստման և կազմման աշխատանքներ

ծրագրով նախատեսվել է 44,370.0 հազ. դրամ՝ որը նախատեսվում է որպես սուբսիդիա հատկացնել «Քաղաքաշինություն» ՓԲԸ-ին:

44. Ներդրումային ծրագրերի իրականացում ծրագրով նախատեսվում է 165,758.2 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեով նախատեսված ցուցանիշից 32,758.2 հազ. դրամով կամ 24.6%-ով ավել, ծրագրի շրջանակներում 6,000.0 հազ. դրամը նախատեսվում է ներդրումային ծրագրերի վերաբերյալ տարատեսակ տեղեկատվական բրոշյուրների, բուկլետների, կատալոգների և ներդրումային տեղեկատվական գրքույկների, տպագրության համար, որը նպատակ ունի իրազեկելու հնարավոր ներդրողներին, ինչպես նաև հասարակության լայն շերտերին մայրաքաղաքում հնարավոր ներդրումներ իրականացնելու համար, 13,000.0 հազ. դրամ դրամաշնորհային ծրագրերի, մրցույթների հայտերի լրացման, ինչպես նաև ներդրումային և սուբվենցիոն ծրագրերի կազմման համար մասնագետների ներգրավման, պրեզենտացիաների, ֆիլմերի և այլ նյութերի պատրաստման համար, իսկ 146,758.2 հազ. դրամը նախատեսվում է որպես սուբսիդիա հատկացնել «Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» ՀՈԱԿ-ին:

45. Առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող անձանց համար մատչելիության ապահովում ծրագրով նախատեսվել է 15,000.0 հազ. դրամ՝ ավտոբուսներում ուղևորների և կուրություն ունեցող հաշմանդամությամբ անձանց համար հասարակական տրանսպորտից օգտվելու մատչելիության և հարմարավետության ապահովման, կանգառները ավտոմատ հայտարարման համակարգով կահավորման համար:

46. Հրատապ լուծում պահանջող ընթացիկ աշխատանքների իրականացում ծրագրով նախատեսվել է 555,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեի 453,230.8 հազ. դրամի դիմաց, որը նախատեսվում է ուղղել չկանխատեսվող առանձնահատկությամբ ծախսերի վրա:

47. Աղբահանություն և սանիտարական մաքրում ծրագրին հատկացվել է 50,645.6 հազ. դրամ: Ծրագրով նախատեսված ցուցանիշը պակաս է 2022 թվականի ճշտված բյուջեի ցուցանիշից 339,646.6 հազ. դրամով: Ծրագրով կառուցվելու է աղբամանների համար հարթակներ:

48. Աղբամուղերի սպասարկման և շինարարական աղբի տեղափոխման ծառայություններ ծրագրով նախատեսվել է 376,600.5 հազ. դրամ: Այս ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է իրականացնել վարչական շրջաններում հավաքված (լքված) շինարարական աղբի բարձումն ու տեղափոխումը:

49. «Երևանի աղբահանություն և սանիտարական մաքրում» համայնքային հիմնարկի պահպանման ծախսեր ծրագրով նախատեսվել է 4,600,000.0 հազ. դրամ, որով նախատեսվում է իրականացնել Երևան քաղաքի աղբահանության և սանիտարական մաքրման աշխատանքները:

50. <<Երևանի կոշտ թափոնների կառավարման ծրագիր>> ծրագրի շրջանակներում մասհանումների գծով մարումների տրամադրում ծրագրով նախատեսվում է նոր աղբավայրերի կառուցման շրջանակներում կնքված ենթավարկային մարումների նպատակով 10,000.0 հազ. դրամի չափով սուբսիդավորել պայմանագրի կողմ հանդիսացող «Երևան քաղաքի նոր աղբավայր» ՓԲԸ-ին:

51. Ջրահեռացման կոմունիկացիոն ցանցերի կառուցում ծրագրով նախատեսվել է 213,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեից 488,874.7 հազ. դրամով կամ 69.7%-ով պակաս: Ծրագրով նախատեսվում է իրականացնել հեղեղատար և կոյուղատար համակարգերի ընթացիկ նորոգման, հիմնանորոգման և վերակառուցման աշխատանքներ: Մասնավորապես նախատեսվում է հիմնանորոգել և վերակառուցել հետևյալ հասցեները՝ Աջափնյակ վարչական շրջանի հ.111 դպրոցից մինչև Բաբաջանյան-Աշտարակ ճանապարհահատվածի կոյուղագիծը, Ավան վարչական շրջանի Ավան-Առինջ թաղամասի 2-րդ միկրոշրջանի հ.1/13 շենքից Ավան-Առինջ թաղամասի 1-ին միկրոշրջանի հ.2/4 շենք տանող հատվածի կոյուղագիծը, Դավթաշեն վարչական շրջանի Դավթաշեն 1-ին թաղամասի հ.27 շենքից դեպի հ.27/1 շենք տանող հատվածի կոյուղագիծը, Էրեբունի վարչական շրջանի Մուշական 6-րդ փողոցի հ.29 (հ.101 դպրոց) հասցեում գտնվող ջրագիծը, Կենտրոն վարչական շրջանի Նար-Դոսի փողոց հ.75 հասցեում գտնվող կոյուղագիծը, Նոր Նորք վարչական շրջանի Գյուլիքևիայան փողոցի հ.29 շենքից դեպի հ.34 շենք տանող հատվածի կոյուղագիծը, Շենգավիթ վարչական շրջանի Բայդուկովի փողոցում գտնվող կոյուղագիծը:

52. Գետերի հունների մաքրում ծրագրով նախատեսվել է 38,683.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշի չափով՝ Գետառ և Ողջաբերդ գետերի հունների մաքրման նպատակով:

53. Շրջակա միջավայրի և օդի աղտոտման դեմ միջոցառումների իրականացում ծրագրով նախատեսվել է 14,447.0 հազ դրամ՝ Նուբարաշեն թափոնակուտակիչում բիոգազի հավաքման և այրման շահագործման նպատակով:

54. Կանաչ տարածքների հիմնում և պահպանում ծրագրով նախատեսվել է 3,550,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջով նախատեսված ցուցանիշից 200.000.0 հազ. դրամով կամ 5.3%-ով պակաս, որից 3,400,000.0 հազ. դրամն ուղղվելու է «Կանաչապատման և շրջակա միջավայրի պահպանման» ՀՈԱԿ-ի պահպանման ծախսերի սուբսիդավորմանը՝ 2022 թվականի չափով, իսկ 150,000.0 հազ. դրամը՝ ավտոաշտարակների ձեռք բերմանը:

55. Ախտահանման և միջատազերծման ծառայություններ ծրագրով նախատեսվել է 27,932.0 հազ. դրամ՝ Երևան քաղաքի տարբեր հատվածներում դեռատիզացիոն աշխատանքների կազմակերպման համար:

56. Հասարակական զուգարանների պահպանում և վերանորոգում ծրագրով նախատեսվել է 14,520.0 հազ. դրամ: Գումարը նախատեսված է թվով 13 գործող զուգարանների պահպանման և մաքրման աշխատանքները կազմակերպելու համար:

57. Թափառող կենդանիների վնասազերծում ծրագրով նախատեսվել է 269,972.1 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջով նախատեսված ցուցանիշից 35,472.1 հազ. դրամով կամ 15.1%-ով ավել: Ծրագրով նախատեսված է կանոնակարգել Երևան քաղաքում թափառող կենդանիների վնասազերծումը:

58. Երևան, Վարշավա, Տիրանա մայրաքաղաքների համագործակցությունը վտանգավոր թափոնների կառավարմանն առնչվող ընդհանուր մարտահրավերների շուրջ դրամաշնորհային աշխատանքների իրականացում ծրագրերով նախատեսվել է 1,445,193.3 հազ. դրամ՝ վտանգավոր թափոնների կառավարման ծրագրի իրականացման նպատակով, որից 69,693.3 հազ. դրամը համայնքի մասով համաֆինանսավորմամբ:

59. Շրջակա միջավայրի պաշտպանության ենթակառուցվածքների զարգացում ծրագրով նախատեսվել է 59,200.0 հազ. դրամ, որով նախատեսվում է իրականացնել «Աղբահանության և սանիտարական մաքրում» համայնքային հիմնարկի արտադրական մասնաշենքի հիմնանորոգման աշխատանքները:

60. Երևանյան լճի և Հրազդան գետի բնապահպանական պաշտպանում և մաքրում ծրագրով 2023 թվականի բյուջեով նախատեսվել է 3000.0 հազ. դրամ, որը

ուղղվելու է Հրազդան գետում ճահճային բուսականության ոչնչացման համար՝ շուրջ 8 հեկտար:

61. Բնապահպանական կայանների կառուցում ծրագրով նախատեսվել է 126,701.3 հազ. դրամ, որի շրջանակներում կառուցվելու է Գետառ գետի վրա (Հրազդան գետի թափվելու վայրում) մաքրման կայան՝ Երևան քաղաքի ավագանու 2022 թվականի հունիսի 21-ի հ.609-Ա որոշման հիման վրա, ինչպես նաև ծրագրման հիմքում ընկած է ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված նպատակային հատկացումը (կապիտալ սուբվենցիա)::

62. Ինքնակամ կառույցների քանդում ծրագրով նախատեսվել է 35,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեով նախատեսված ցուցանիշից 10,000.0 հազ. դրամով կամ 40%-ով ավել: Ծրագրի շրջանակներում իրականացվելու է Երևան քաղաքում ապօրինի տեղադրված գովազդային վահանակների ապամոնտաժման աշխատանքներ և այն ինքնակամ կառույցների քանդումը, որոնք հնարավոր չէ իրականացնել կառուցապատողների միջոցով:

63. Չորրորդ աստիճանի վթարային շենքերի քանդման հետևանքով բնակտարածություններից զրկված բնակիչների կողմից վարձակալած բնակարանների փոխհատուցման ծրագրով 2023 թվականի նախագծով նախատեսվում է 3,564.0 հազ. դրամ՝ Արզումանյան փողոցի վթարային շենքի բնակիչներին փոխհատուցելու նպատակով:

64. Չորրորդ աստիճան վթարային շենքերի քանդման հետևանքով բնակտարածություններից զրկված բնակիչների փոխհատուցման համար բնակարանների ձեռքբերում ծրագրով 2023 թվականի բյուջեի նախագծով նախատեսվել է շուրջ 500,000.0 հազ. դրամ, որի նպատակն է Երևան քաղաքի Արցախի 4-րդ նրբանցքի հ.10 (հանրակացարանի 10-րդ մասնաշենք), Արցախի պողոտայի 4-րդ նրբանցքի հ.10 (սպորտային մասնաշենք), Արցախի պողոտայի 4-րդ նրբանցքի հ.10/1 հասցեների քանդման ենթակա 4-րդ աստիճանի վնասվածություն ունեցող հանրակացարանային բնակիչներին վերաբնակեցնելու՝ նոր բնակարանների ձեռքբերման համար:

65. Ջրամատակարարման ցանցի կառուցում և վերակառուցում ծրագրով նախատեսվել է 10,200.0 հազ. դրամ՝ Նուբարաշեն վարչական շրջանի 16-րդ փողոցի նոր ջրագծի կառուցման աշխատանքների նպատակով:

66. Շենքերի գեղարվեստական լուսավորում ծրագրով նախատեսվել է 139,380.4 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջով նախատեսված ցուցանիշից 87,096.9 հազ. դրամով կամ 166.6%-ով ավել: Նախատեսվում է Շենգավիթ վարչական շրջանում՝ մասնավորապես Արշակունյաց պողոտայում, Բագրատունյաց փողոցում և Գ. Նժդեհի փողոցում տեղադրել լուսատուներ, ինչպես նաև Էրեբունի վարչական շրջանի Տ. Մեծ փողոցում իրականացնել շենքերի գեղարվեստական լուսավորում:

67. Արտաքին լուսավորության ցանցի շահագործման և պահպանման աշխատանքներ ծրագրով նախատեսվել է 1,620,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջով նախատեսված ցուցանիշից 660,513.6 հազ. դրամով կամ 29%-ով պակաս՝ ներկայումս գործող լուսավորության ռեժիմի պահպանման պարագայում աշխատանքների կազմակերպման համար: Ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է 1,500,000.0 հազ. դրամ գումարի չափով պետության կողմից նպատակային հատկացում՝ համաձայն ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի օրենքի նախագծի:

68. Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի, Արևելյան Եվրոպայի էներգախնայողության և բնապահպանական գործընկերության ֆոնդի աջակցությամբ իրականացվող «Երևանի քաղաքային լուսավորության» ծրագրերով (պատվիրակված լիազորություններ) նախատեսվել է 146,278.3 հազ. դրամ ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ցուցանիշի չափով, որի շրջանակներում իրականացվում է Երևան քաղաքի թվով 28 փողոցների լուսավորության ցանցի արդիականացման ծրագիրը, որը նախատեսում է առկա էներգատար լուսատուները փոխարինել խնայող LED տիպի լուսատուներով:

69. Շենքերի և շինությունների հետազոտման աշխատանքներ ծրագրով նախատեսվել է 7,000.0 հազ. դրամ, ինչը ներառում է բազմաբնակարան շենքերի սեյսմիկ անվտանգության, վթարայնության աստիճանի հետազոտումը և դրանց վերաբերյալ տեխնիկական եզրակացությունների տրամադրումը:

70. Բազմաբնակարան շենքերի հարթ տանիքների վերանորոգում և բազմաբնակարան շենքերի թեք տանիքների վերանորոգում ծրագրերով նախատեսվել է ընդհանուր 911,390.1 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեի 1,250,045. հազ. դրամի դիմաց: Ծրագրի շրջանակներում կատարվելու են վարչական շրջանների հարթ և թեք տանիքների նորոգման, հիմնանորոգման աշխատանքներ: Մասնավորապես հարթ տանիքների մասով նախատեսվում է՝ ամբողջ Երևան քաղաքում, վերանորոգել շուրջ

69,0 հազ. քմ հարթ տանիք, թեք տանիքների կապիտալ հիմնանորոգման մասով նախատեսվում է հիմնանորոգել հետևյալ հասցեները՝ Աճառյան 18 շենքի, Կոմիտաս 44 շենքի, Ազատության 25 շենքի, Կիևյան 14ա շենքի 2-րդ մուտքի, Տիգրանյան 14 շենքի, Էրեբունու 11 շենքի, Նոր Արեշի 15-րդ փողոցի 7 շենքի, Ավանեսովի 12 շենքի, Վարդանանց 22, 26/1 շենքերի, Քաջազնունի 8 շենքի, Մոսկովյան 27 շենքի, Այգեստան 67 շենքի, Տերյան 71 շենքի, Նալբանդյան 39 շենքի 1-ին մուտքի 11-րդ բնակարանի, Մաշտոցի 6 շենքի 74 բնակարանի, Պարոնյան 15 շենքի, Դեմիրճյան 40 շենքի, Բաղրամյան 1 շենքի 1-ին և 30-րդ բնակարանների, Թումանյան 38 շենքի, Մաշտոցի 7 շենքի, Խանջյան 31,43,7 շենքերի, Ագաթանգեղոսի 29 շենքի, Տ. Մեծ 36,37 և 41 շենքերի, Մաշտոցի 20 շենքի, Թումանյան 10 շենքի, Տ. Մեծի 12,31ա շենքերի, Նալբանդյան 37 շենքի 6-րդ բնակարանի, Բուզանդի 101 շենքի 10-րդ բնակարանի, Սայաթ-Նովա 5 շենքի 27 և 28 բնակարանների, Թումանյան 2-րդ փակուղու 1 շենքի, Մյասնիկյան 2 և 4 շենքերի, Մաշտոց 16 շենքի 7-րդ և 8-րդ բնակարանների, Վարդանանց 16/1 շենքի 23-րդ բնակարանի, Փարպեցի 28 շենքի 8-րդ բնակարանի, Տպագրիչների 8 փողոցի 46-րդ բնակարանի, Պարոնյան 9 շենքի 6-րդ բնակարանի, Մաշտոցի 37 շենքի 70-րդ բնակարանի, Սայաթ-Նովա 13 շենքի, Քաջազնունու 5 շենքի 11-րդ բնակարանի թեք տանիքների հիմնանորոգման աշխատանքներ: Ծրագրով նախատեսվում է նաև առանձին թիթեղների ձեռք բերում, որոնք ուղղվելու են թեք տանիքների մասնակի վերանորոգմանը:

71. Բակային տարածքների և խաղահրապարակների հիմնանորոգում և պահպանում ծրագրով նախատեսվել է 3,021,192.5 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեով նախատեսված ցուցանիշից 640,223.2 հազ. դրամով կամ 26,9%-ով ավել: Վարչական շրջանների կողմից ուսումնասիրությունների և խնդիրների գույքագրման արդյունքում՝ ընտրված բակերի ընթացիկ նորոգման, բարեկարգման, բակային տարածքներում խաղահրապարակների կառուցման և հիմնանորոգման, բակային տարածքներում աստիճանների վերակառուցման, զրուցարանների, նստարանների ձեռքբերման, ինչպես նաև շինանյութի ձեռքբերման և վարչական շրջան-համատիրություն համագործակցության շրջանակներում խաղահրապարակների նորոգման համար: Մասնավորապես կապիտալ հիմնանորոգման և կառուցման մասով նախատեսվում է աշխատանքներ իրականացնել հետևյալ հասցեներում գտնվող շենքերի կամ օբյեկտների հարակից բակային տարածքներում՝ Էստոնական 12 շենքի, Հալաբյան

15 շենքի, Հալաբյան 24,26 շենքերի, Հալաբյան 7 շենքի, Լենինգրադյան 24 շենքի, Էստոնական 11,13 շենքերի, Էստոնական 7,9 շենքերի, Շինարարների 13 շենքի, Ֆուչիկի 2 շենքի, Մարգարյան 2-րդ նրբ.1/1 շենքի, Շիրազի 50 շենքի, Բաշինջադյան 1-ին նրբ. 12 շենքի, Աճառյան 36 շենքի, Խուդյակով 68 շենքի, Դուրյան 33 շենքի, Սոսե 2-րդ նրբանցքի 8 շենքի, Բաղրամյան 50ա և 50բ շենքերի, Կիևյան 13 այգու, Փափագյան 26 շենքի կողային հատվածի, Թբիլիսյան խճուղու 33/3 շենքի , Վրացական 10 շենքի, Քնաքեռ ՀԷԿ 2, 4, 5, 7, 8 և 10 շենքերի, Ա. Խաչատրյան 33/1 շենքի, Դավթաշեն 1-ին թաղամասի 9 շենքի հետնամասի, Դավթաշեն 1-ին թաղամասի 13-14 շենքերի հարակից տարածքի, Դավթաշեն 2-րդ թաղամասի 26 շենքի հետնամասի, Դավթաշեն 2-րդ թաղամասի 14-15 շենքերի հետնամասի, Դավթաշեն 4-րդ թաղամասի 30-31 շենքերի հետնամասի, Ավանեսովի 26 շենքի, Ավանեսովի 20 շենքի, Ավանեսովի 7 շենքի բակի, Ավանեսովի 2/1 շենքի, Տիգրան Մեծի պողոտա 61 շենքի բակի, Նուբարաշենի խճուղու 5/1 շենքի, Խաղաղ Դռնի 1/1 շենքի, Խաղաղ Դռնի 1 շենքի 1-ին մուտքի դիմացի, Խաղաղ Դռնի 1 շենքի 12-րդ մուտքի դիմացի, Խաղաղ Դռնի 23 շենքի, Խաղաղ Դռնի 35 շենքի, Եր. Քոչարի 5,21,13 շենքերի, Մյասնիկյան 2-4 շենքերի, Ամիրյան 12 շենքի, Չարենցի 68-70 շենքերի, Սարյան 24ա-բ շենքերի, Մ. Նալբանդյան 23,31,35,51 շենքերի, Տ. Մեծ 18 շենքի, Վարդանանց 5ա շենքի, Տերյան 83 – Բայրոն 12 շենքերի, Հաղթանակ թաղամասի հ 113 դպրոցին հարակից տարածքի, Րաֆֆու 59,61,69 շենքերի, Անդրանիկի 54 շենքի դիմացի տարածքի, Անդրանիկի 75 շենքի, Նուբարաշեն 6-րդ փողոցի 1-ին նրբանցքի շենքի, Նուբարաշեն 6-րդ փողոցի 1/4 շենքի, Արտաշիսյան 59,59/1,61,63,65,67,63/1 շենքերի հարակից տարածքի, Չելսովի 48,50,52 շենքերի հարակից տարածքի, Ն. Շենգավիթ 11 փողոցի 35,35/1 շենքերի հարակից տարածքի, Մայիսի 9-ի 51 և Չելսովի 8/1 շենքերի միացյալ տարածքի, Արշակունյաց 52 և 52/1 շենքերի հարակից տարածքի, Արշակունյաց 48/3 շենքի, Չելսովի 29 շենքի, Մանանդյան 29 շենքի, Շարուրի 24,24/2,24/3 շենքի, Շիրակի 2 և Արարատյան 64,66 շենքերի, Ալբացիա 2/6 շենքի, Շարուրի 10 և 12 շենքերի, Կարապետ Ուլնեցու 1-ին փակուղու 1-ին շենքի, Սուրենյան 11ա, Յան Ռայնիսի 13,15 շենքերի, Ռուբինյանց 17,19,21 շենքերի, Հասրաթյան 5/1 և 5/2: Ինչպես նաև վարչական շրջանների հետևյալ հասցեներում նախատեսվում է կառուցել մինի ֆուտբոլի դաշտեր՝ Արցախի պողոտայի 10վ և 10գ շենքերի բակում, Աթոյան անցուղու 12 շենքի բակում, Նոր Արեշի 42-րդ փողոցի 1 և 2 շենքերի հարևանությամբ, Նուբարաշենի խճուղու 5/2 շենքի բակում, Խաղաղ Դռնի 27 և 31 շենքերի բակերում,

Ավանտսովի 4 շենքի բակում, Անդրանիկի 34 շենքի բակում, Տիչինա 2-րդ նրբանցքի 121 դպրոցի բակում, հ.152 դպրոցի տարածքում, Իսակովի պողոտաի 52/2 և 52/3 շենքերի բակում, հ.134 դպրոցի հարակից տարածքում, հ.164 դպրոցի հարակից տարածքում, Նուբարաշեն 12-րդ փողոցի 4 շենքի բակում, Վ. Վահյան 1 շենքի հարակից տարածքում, Կ. Ռիլենցու 3-րդ փակուղու 4 շենքի հարակից տարածքում:

72. Բազմաբնակարան շենքերի բարեկարգման այլ աշխատանքներ ծրագրով նախատեսվել է ընդհանուր 628,716.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեով նախատեսված ցուցանիշից 66,279.1 հազ. դրամով պակաս, որից 47,000.0 հազար դրամ գումարը հատկացվելու է վարչական շրջան-համատիրություն համագործակցության շրջանակներում մուտքերի նորոգման համար:

73. Ջրային կառույցների շահագործում և պահպանում ծրագրով նախատեսվել է 335,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեի չափով՝ Երևան քաղաքի համայնքային սեփականություն հանդիսացող բոլոր շատրվանների շահագործման և ընթացիկ նորոգման համար:

74. Կաթսայատների և գույքերի պահպանում ծրագրով նախատեսվել է 15,450.2 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեի ցուցանիշից 28,309.1 հազ. դրամով կամ 64.7%-ով պակաս: Նախատեսված գումարով նախատեսվում է իրականացնել Երևան քաղաքին սեփականության իրավունքով փոխանցված կաթսայատների զուտ պահպանման (պահակային ծառայության նվազագույն արժեքը) ծախսերը:

75. Վթարային պատշգամբների նորոգում ծրագրով նախատեսվել է 182,855.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված ցուցանիշից 64,852.8 դրամով կամ 55%-ով ավել: Նախատեսված գումարով նախատեսվում է իրականացնել վարչական շրջանների թվով 259 հատ վթարային պատշգամբների կապիտալ վերանորոգում:

76. Առողջապահական կազմակերպությունների համար բժշկական սարքավորումների ձեռք բերում ծրագրով նախատեսվել է հատկացնել 79,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի բյուջեով նախատեսված 237,000.0 հազ. դրամի դիմաց, բժշկական սարքավորումների՝ ուլտրաձայնային ստացիոնար հետազոտման սարքեր, աուդիոմետրեր, գաստրոսկոպ, կլինիկական անալիզատորներ, կոագուլոմետրեր, կոլպոսկոպեր, ցենտրիֆուգեր ձեռք բերման և բուժհաստատություններին տրամադրման համար:

77. Առողջապահական օբյեկտների հիմնանորոգում ծրագրով նախատեսվել է 398,362.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի համեմատ 101,638.0 հազ. դրամով պակաս, 2022 թվականից հիմնանորոգվող և անցումային դրույթներով կնքված պայմանագրերով համայնքային ենթակայության տակ գտնվող թվով 2 պոլիկլինիկաների՝ թիվ 5 և թիվ 12, հիմնանորոգման նպատակով:

78. Դժվարամատչելի հետազոտությունների իրականացում ծրագրով նախատեսվել է 101,300.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի 20,000.0 հազ. դրամի դիմաց, որի շրջանակներում նախատեսվել է Երևանի քաղաքացիներին ըստ կարիքի գնահատման՝ թվով 465 անձի, կոնտրաստավորմամբ մագնիսա-ռեզոնանսային տոմոգրաֆիայի, կոմպյուտերային տոմոգրաֆիայի, կրծքագեղձի քաղցկեղի սքրինինգի, կորոնորագրաֆիկ հետազոտությունների, ինչպես նաև սրտի անոթների ստենտավորման ծառայությունների տրամադրման համար:

79. Սպորտային միջոցառումների կազմակերպում ծրագրով նախատեսվել է 103,970.4 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ցուցանիշից 926.3 հազ. դրամով պակաս, հիմք ընդունելով նախորդ տարիներին իրականացված միջոցառումների ցուցանիշները, ինչպես նաև 2023 թվականի նախագծի շրջանակներում ոլորտի ուսումնասիրության արդյունքում ընտրված միջոցառումների քանակը: Ծրագիրն իր մեջ ներառում է Երևան և գործընկեր քաղաքների համագործակցության շրջանակներում «Մասնակցություն Ստեփանակերտ-Երևան պատանեկան մարզական խաղերին», «Հրաձգության առաջնություն Երևանի քաղաքապետարանի և վարչական շրջանների աշխատակազմի աշխատակիցների միջև», «Հաշմանդամություն ունեցող անձանց մարզական սպարտակիադա» «Ֆուտզալի Երևանի բաց առաջնություն Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի, վարչական շրջանների և դեսպանատների աշխատակիցների միջև» «Էրեբունի Երևան տոնակատարության շրջանակում մարզական ցուցադրական միջոցառումներ», «Երևան քաղաքի 10 լավագույն մարզիկների պարգևատրում», «Paint Ball-ի առաջնություն», «Երեխաների պաշտպանության միջազգային օրվան նվիրված մարզամշակութային միջոցառում» և այլ սպորտային միջոցառումներ:

80. Հանգստի գոտիների և զբոսայգիների կառուցում ու պահպանում ծրագրով նախատեսվել է 720,644.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշի համեմատ 48,152.0 հազ. դրամով ավել, որով նախատեսվում է իրականացնել

Հաղթանակի 40-ամյակին նվիրված զբոսայգու հիմնանորոգման 2-րդ փուլը, այդ թվում այգու հուշարձանի հիմնանորոգումը, Օղակաձև զբոսայգու 2-րդ հատվածի «Երիտասարդական» մետրոյի կայարանի հարակից ջրավազանի հիմնանորոգումը, Մալաթիա-Սեբաստիա վարչանի շրջանի «Սուրբ Երրորդություն» եկեղեցու բակում այգու /ջրավազան/ հիմնանորոգումը, Կարեն Դեմիրճյանի արձանի պատվանդանի և հարակից տարածքի բարեկարգման աշխատանքներ, Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի հարակից զբոսայգու լուսավորության արդիականացման աշխատանքներ, «Ջինվորի տուն վերականգնողական կենտրոն»-ի հարակից այգու բարեկարգման աշխատանքներ, Նոր Նորք վարչական շրջանում՝ Գայի պողոտայի 37 շենքին հարակից այգու, Գայի պողոտայի 2 շենքին հարակից այգու և Հայկանուշ Դանիելյանի անվան արվեստի դպրոցի դիմացի շատրվանների հիմնանորոգում, Նուբարաշեն վարչական շրջանի 7-րդ փողոցին կից այգու հիմնանորոգում, Երևան քաղաքի տարբեր վարչական շրջաններում հանգստի գոտիների ընթացիկ նորոգման և պահպանման աշխատանքներ: Նախատեսվում նաև իրականացնել Դավթաշեն վարչական շրջանի թիվ 200 դպրոցի հարակից տարածքի պուրակի հիմնում, Արաբկիր վարչական շրջանի Վահագն Դավթյանի անվան այգու ամառային ամֆիթատրոնի տանիքի և հատակի կառուցում, ինչպես նաև նախատեսվում է իրականացնել Սիրահարների այգու ընթացիկ պահպանում և Երևանի 2800-ամյակին նվիրված, Սքեյթ-պարկ, Մալաթիա-Սեբաստիա Բ2 թաղամասում գտնվող այգու պահպանման նպատակով կոմունալ վճարների իրականացում:

81. Գրադարանային ծառայություններ ծրագրով նախատեսվել է 669,661.9 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի համեմատ 64,927.7 հազ. դրամ ավել, ինչը պայմանավորված է ՀՀ-ում 2023 թվականի հունվարի 1-ից սպասվող նվազագույն աշխատավարձի բարձրացման հետ: Նախատեսվում է Երևանի համայնքային գրադարանային կազմակերպություններին սուբսիդիա տրամադրելու համար:

82. Գրադարանների համար անհրաժեշտ գույքի ձեռքբերում ծրագրով նախատեսվել է 40,000.0 հազ. դրամ՝ գրադարանների վերազինման, մասնավորապես նոր թողարկված, արդի և ժամանակակից գրականության ձեռքբերման նպատակով, որը 2022 թվականի համեմատ ավել է 20,000.0 հազ. դրամով: Ծրագիրը սկիզբ է առել 2022 թվականից և ունի շարունակական բնույթ:

83. Թանգարանային ծառայություններ և ցուցահանդեսներ ծրագրով Երևանի ենթակայության թանգարանների պահպանման համար նախատեսվել է 324,809 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված բյուջեի նկատմամբ 3,206.4 հազ. դրամով ավել, ինչը պայմանավորված է ՀՀ-ում 2023 թվականի հունվարի 1-ից սպասվող նվազագույն աշխատավարձի բարձրացման հետ: Ծրագրի իրականացման արդյունքում նախատեսվում է ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջի նախագծով նախատեսված նպատակային հատկացումների մասով՝ 297,759.3 հազ. դրամ և համայնքի բյուջեի միջոցներով՝ 27,049.7 հազ. դրամ ֆինանսավորել՝ «Երևան քաղաքի Պատմության թանգարան», «ժամանակակից արվեստի թանգարան», «Կարեն Դեմիրճյանի թանգարան», «Էրեբունի պատմահնագիտական արգելոց-թանգարան», «Երևանի Ֆրիտյոֆ Նանսենի թանգարան» ՀՈԱԿ-ներին, ընդ որում վերջինս ֆինանսավորվում է միայն համայնքային բյուջեից:

84. Համայնքային մշակույթի և ազատ ժամանցի կազմակերպում ծրագրով նախատեսվել է 539,186.8 հազ. դրամ՝ Երևանի ենթակայության մշակույթի տների և մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոնների պահպանման նպատակով, 2022 թվականի հաստատված բյուջեից 58,866.7 հազ. դրամով ավել, ինչը պայմանավորված է ՀՀ-ում 2023 թվականի հունվարի 1-ից սպասվող նվազագույն աշխատավարձի բարձրացման հետ::

85. Մշակութային միջոցառումների իրականացում ծրագրով նախատեսվել է 1,039,904.5 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված բյուջեից 196,557.8 հազ. դրամով ավել: Ծրագիրն իր մեջ ներառում է Երևան պատանեկան սիմֆոնիկ նվագախմբի համերգային ծրագրերի, Կանանց միջազգային օրվա /մարտի 8/, Թատրոնի միջազգային օրվա /մարտի 27/, Ջազի միջազգային օրվա /ապրիլի 30/, Երեխաների իրավունքների պաշտպանության միջազգային օրվա /հունիսի 1/ Յեղասպանության զոհերի հիշատակի օրվա /ապրիլի 24/, Ամանորյա և այլ մշակութային միջոցառումներ:

86. Կենդանաբանական այգու ցուցադրություններ ծրագրով նախատեսվել է 429,904.8 հազ. դրամ՝ «Երևանի կենդանաբանական այգի» ՀՈԱԿ-ի սուբսիդավորման համար՝ ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված նպատակային հատկացումները այս մասով կազմում է՝ 308,016.7 հազ. դրամ, մնացած մասը ֆինանսավորվելու է համայնքային բյուջեի միջոցների հաշվին:

87. Կենդանաբանական այգու հիմնանորոգում ծրագրով նախատեսվել է 25,000.0 հազ. դրամ՝ այգու էլեկտրականության ներքին ցանցի բարելավման աշխատանքների նպատակով:

88. Երաժշտարվեստի և պարարվեստի համերգներ ծրագրով նախատեսվել է 153,234.6 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված բյուջեի 151,504.5 հազ. դրամի դիմաց՝ Երևանի ենթակայության «Յու. Բախշյանի անվան մանկական ֆիլհարմոնիա», «Երևան» փողային նվագախումբ», «Հայաստանի փոքրիկ երգիչներ» մանկական ֆիլհարմոնիա ՀՈԱԿ-ներին և «Հայ-Արտ» մշակութային կենտրոն ՓԲԸ-ին սուբսիդավորելու նպատակով, իսկ ավելացումը պայմանավորված է ՀՀ-ում 2023 թվականի հունվարի 1-ից սպասվող նվազագույն աշխատավարձի բարձրացման հետ:

89. Թատերական ներկայացումներ ծրագրով նախատեսվել է 457,064.6 հազ. դրամ Երևանի ենթակայության թվով 3 թատրոնների սուբսիդավորման համար ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված նպատակային հատկացումների հաշվին:

90. Թատրոնների հիմնանորոգում ծրագրով նախատեսվել է 290,390.0 հազ. դրամ՝ Միեր Մկրտչյանի անվան արտիստական թատրոնի վերազինման և տեխնիկական արդիականացման համար:

91. Հուշարձանների վերանորոգում և պահպանում ծրագրով նախատեսվել է 20,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված բյուջեից 14,000.0 հազ. դրամով ավել՝ հուշարձանների լվացման և այն հուշարձանների նորոգման և պահպանման համար, որոնք ընդգրկված չեն պետական պահպանության ենթակա հուշարձանների ցանկում:

92. Անդամակցության վճարներ ծրագրով նախատեսվել է 17,516.0 հազ. դրամ՝ Ֆրանսախոս քաղաքների քաղաքապետերի միջազգային ասոցիացիայի, Եվրոպական քաղաքների ասոցիացիայի (EUROCITIES), Միջազգային քաղաքային համայնքների լուսավորում ասոցիացիայի (LUCI), Տեղական իշխանությունները հանուն կայունության ասոցիացիայի (ICLEI), Համաշխարհային ժառանգության քաղաքների կազմակերպության, ԱՊՀ մայրաքաղաքների և խոշոր քաղաքների միջազգային ասամբլեայի և Հայաստանի համայնքների միություն ՀԿ-ին անդամակցության նպատակով:

93. Նախադպրոցական ուսուցում ծրագրով նախատեսվել է 11,496,347.9 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված բյուջեի 10,471,809.9 հազ. դրամի դիմաց: Ավելացումը պայմանավորված է 2023 թվականի հունվարի 1-ից սպասվող նվազագույն աշխատավարձի ավելացմամբ: Հաշվարկների հիմքում դրվել է 1 երեխային ամսական ուսուցման (պահպանման) ծախսերի միջին ինքնարժեքը, որը ծրագրվել է 30.0 հազ. դրամ: Յուրաքանչյուր ՀՈԱԿ-ի պահպանման ծախսերի համար նախատեսվել է ամսական 1000,0 հազ. դրամ, իսկ բյուջեից հատկացումները նախատեսվել են հաշվի առնելով երեխայի սննդի նորմատիվի պահպանումը՝ յուրաքանչյուրի օրական 485 դրամ հաշվարկով:

94. Նախադպրոցական ուսուցման կազմակերպման համար անհրաժեշտ գույքի ձեռք բերում ծրագրով նախատեսվել է 210,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված բյուջեից 10,000.0 հազ. դրամով ավել, ինչի շրջանակներում կարիքի գնահատման միջոցառումների արդյունքներից ելնելով նախատեսվում է Երևանի համայնքի ենթակայության մանկապարտեզների համար ձեռք բերել մանկական կահույք, կենցաղային էկտրական սարքավորումներ և այլ անհրաժեշտ գույք, 60,000.0 հազ. դրամի սահմաններում նախատեսվում է մանկապարտեզների սաների համար ձեռք բերել ուսուցողական և զարգացնող մանկական խաղեր, այդ թվում՝ դիդակտիկ և զարգացնող նյութեր : Ծրագիրը շարունակական է մինչև խնդրի ամբողջական կարգավորումը:

95. Նախադպրոցական կրթություն (պատվիրակված լիազորություններ) ծրագրով նախատեսվել է 27,037.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված բյուջեի 22,637.5 հազ. դրամի դիմաց, որպես պատվիրակված լիազորություն՝ ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծի ցուցանիշների հիման վրա (նախակրթարանների մասով):

96. Հանրակրթական ուսուցում ծրագրով նախատեսվել է 17,903,942.7 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված բյուջեի 16,349,489.9 հազ. դրամի դիմաց, որպես պատվիրակված լիազորություն՝ ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ցուցանիշներով և հաշվարկվել է օրենսդրությամբ սահմանված ընթացակարգերով:

97. Արտադպրոցական դաստիարակություն ծրագրով նախատեսվել է 4,838,234.6 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված ցուցանիշից 568,877.1 հազ. դրամով ավել: Ծրագիրը հիմնականում ներառում է Երևանի ենթակայության երաժշտական, սպորտի, արվեստի և շախմատի դպրոցների սուբսիդավորումը ինչով էլ

պայմանավորված է ծրագրի ավելացումը՝ կապված 2023 թվականի հունվարի 1-ից սպասվող նվազագույն աշխատավարձի ավելացմամբ: Նշված ծրագիրը ներառում է նաև թվով 2 սպորտդպրոցների՝ «Երևանի հանդբոլի մասնագիտացված և խաղային այլ մարզաձևերի մանկապատանեկան մարզադպրոց» և «Երևանի թենիսի և բադմինթոնի մանկապատանեկան մարզադպրոց» ՀՈԱԿ-ների, պահպանման ծախսերը /սուբսիդավորումը/, որոնք նախատեսվել են ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված նպատակային հատկացումների հաշվին՝ 55,863.0 հազ. դրամի չափով:

98. Արտադպրոցական կազմակերպությունների համար անհրաժեշտ գույքի ձեռք բերում ծրագրով նախատեսվել է 87,300.0 հազ. դրամ՝ մասնագետների կողմից կարիքի գնահատման արդյունքներից ելնելով, Երևանի ենթակայության տակ գտնվող արտադպրոցական հաստատությունների գործունեության ապահովման նպատակով՝ երաժշտական գործիքների, վարչական և սպորտային գույքերի ձեռք բերման և տրամադրման համար: Ծրագիրը շարունակական է մինչև խնդրի ամբողջական կարգավորումը:

99. «Հակոբ Կոջոյան» կրթահամալիր ՊՈԱԿ-ում արտադպրոցական դաստիարակության կազմակերպում (պատվիրակված լիազորություններ) ծրագրով նախատեսվել է 6,793.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի հաստատված բյուջեի 7,071.8 հազ. դրամի դիմաց, որպես պատվիրակված լիազորություն՝ ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծի հիման վրա:

100. Երաժշտական և արվեստի դպրոցներում ազգային, փողային և լարային նվագարանների գծով ուսուցում ծրագրով նախատեսվել է 60,353.9 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի ճշտված բյուջեի 60,136.0 հազ. դրամի դիմաց, որպես սուբսիդիա՝ ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված նպատակային հատկացումների հաշվին:

101. Արտադպրոցական կազմակերպությունների հիմնանորոգում և վերանորոգում ծրագրով նախատեսվել է 91,000.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականին նախատեսվածից 101,600.0 հազ. դրամով պակաս՝ Շենգավիթի համալիր մարզաձեռի մանկապատանեկան մարզադպրոցի նկուղի և թվով 7 մարզասրահների կապիտալ հիմնանորոգման համար:

102. Աջակցություն արտադարձական կազմակերպություններին ծրագրով նախատեսվել է 76,700.0 հազ. դրամ՝ Երևանի ենթակայության տակ գտնվող սպորտ դպրոցների կողմից առանձին կազմակերպվող միջոցառումները և դպրոցների գործունեության առանձին ծրագրերը իրականացնելու համար՝ դրամաշնորհային աջակցության նպատակով:

103. Նախադարձական հաստատությունների կառուցում և հիմնանորոգում ծրագրով նախատեսվել է 1,667,830.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականից հիմնանորոգվող և անցումային դրույթներով կնքված պայմանագրերով թվով 9 մուր-մանկապարտեզների՝ հ.1, հ.44, հ.50, հ.61, հ.77, հ.95, հ.137, հ.143 և հ.147 հիմնանորոգման համար, ինչպես նաև թվով 6 մանկապարտեզների՝ հ.36, հ.48, հ.71, հ.81, հ. 82 և հ.90 բակերի հիմնանորոգման համար:

104. Դպրոցական օլիմպիադաների և այլ միջոցառումների կազմակերպում ծրագրով նախատեսվել է 64,900.0 հազ. դրամ, որի շրջանակներում նախատեսվում են մանկավարժների խրախուսման միջոցառումների անցկացում, առարկայական օլիմպիադաներ, հանրային առողջապահության միջոցառումներ, քաղաքացիական պաշտպանության միջոցառումներ, կիրառական ռազմագիտության միջոցառումներ, խորհրդակցական մարմինների ներուժի զարգացման ուղղված ծրագրեր, ինչպես նաև Երևանի դպրոցականների շրջագայություն «Երևան սիթի տուր» գրոսաշրջային երթուղային ծրագրի շրջանակում:

105. Ատեստավորման միջոցով որակավորում ստացած ուսուցիչներին հավելավճարների տրամադրում (պատվիրակված լիազորություններ) ծրագրով նախատեսվել է 37,662.2 հազ. դրամ որպես պատվիրակված լիազորություն՝ «2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ցուցանիշների հիման վրա:

106. Հանրակրթական հիմնական ծրագրեր իրականացնող ուսումնական հաստատությունների հերթական ատեստավորման ենթակա ուսուցիչների վերապատրաստում (պատվիրակված լիազորություններ) ծրագրով նախատեսվել է 88,128.0 հազ. դրամ որպես պատվիրակված լիազորություն՝ «2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ցուցանիշների հիման վրա:

107. Ատեստավորման նոր համակարգի ներդրում՝ ուղղված ուսուցիչների որակի բարձրացմանը (պատվիրակված լիազորություններ) ծրագրով նախատեսվել է

38,433.8 հազ. դրամ որպես պատվիրակված լիազորություն՝ ՀՀ 2023 թվականի պետական բյուջեի նախագծով նախատեսված ցուցանիշների հիման վրա:

108. Հարազատ չունեցող անձանց հուղարկավորության կազմակերպում ծրագրով նախատեսվել է 15,099.99 հազ. դրամ, հաշվարկվել է՝ նախորդ տարիների փաստացի կատարված նմանատիպ ծախսերի հիման վրա:

109. Երեխայի իրավունքների և շահերի պաշտպանություն ծրագրով նախատեսվում է 4,500.0 հազ. դրամ: Ծրագիրը նախատեսվում է քաղաքային, մշակութային միջոցառումներում կյանքի դժվարին իրավիճակներում գտնվող երեխաների ներգրավված համար, ինչպես նաև վարչական շրջաններում խնամակալության և հոգաբարձության անդամների համար միասնական պրակտիկայի ձևավորման համար վերապատրաստումների կազմակերպման նպատակով տարածքների վարձակալության համար:

110. Երևան քաղաքում երեխաների և սոցիալական պաշտպանության ոլորտում ներդրված նոր համակարգի շարունակական զարգացում՝ արդյունավետ կառավարման նպատակով ծրագրով նախատեսվել է 1,000.0 հազ. դրամ՝ Երևան համայնքի երեխաների և սոցիալական պաշտպանության համակարգի վերաբերյալ հանրային իրազեկման միջոցառումների, ինչպես նաև աշխատանքների արդյունավետության բարձրացմանը միտված աշխատաժողովների կազմակերպման նպատակով:

111. Երևան համայնքի բնակիչների կենսամակարդակի բարելավմանն ուղղված նպատակային ծրագրերի իրականացում ծրագրով նախատեսվել է 120.380.0 հազ. դրամ 2022 թվականի 136,154.0 հազ. դրամի դիմաց՝ տեղական սոցիալական ծրագրերի իրականացման, ընտանիքների համար տոնական և հիշատակի օրերին միջոցառումների իրականացման, ինչպես նաև այլ նպատակային և թիրախային սոցիալական ծրագրերի համար, այդ թվում համապատասխան մասնագետների կողմից կարիքի գնահատման արդյունքում՝ Գիտելիքի օրվա կապակցությամբ՝ 1-12 դասարանների երեխաներ ունեցող ընտանիքներին լրակազմով պայուսակների տրամադրում, Հաշմանդամություն ունեցող անձանց օրվա կապակցությամբ՝ հաշմանդամություն ունեցող հուշանվերների և անհրաժեշտ պարագաների տրամադրում, Ընտանիքի օրվա կապակցությամբ՝ բազմազավակ ընտանիքներին տնտեսական ապրանքների և հիգիենայի պարագաների փաթեթների տրամադրում:

112. Հասարակական կազմակերպություններին աջակցություն ծրագրով նախատեսվել է 79,980.0 հազ. դրամ՝ տարբեր սոցիալական ուղղվածություն ունեցող հասարակական կազմակերպություններին անդամակցելու նպատակով:

113. «Տարբեր սոցիալական խմբերի համար Երևան համայնքում որակյալ սոցիալական ծառայությունների կազմակերպում» ծրագրով նախատեսվել է 9000.0 հազ. դրամ: Ծրագիրը իր մեջ ներառում է սոցիալական աջակցություն և ներառական կրթության կարիք ունեցող երեխաների աջակցություն և կարիքների գնահատման արդյունքում սոցիալական ծառայությունների մատուցում:

114. «Բազմազավակ, երիտասարդ, և այլ խմբերին պատկանող ընտանիքներին աջակցություն» ծրագրով նախատեսվել է 124,150.0 հազ. դրամ՝ մասնագետների կողմից կարիքի գնահատման արդյունքում բազմազավակ ընտանիքներին աջակցության, այդ թվում՝ սննդի և հիգիենայի պարագաների փաթեթների, կենցաղային տեխնիկայի և այլ անհրաժեշտ կահույքի ձեռքբերման և տրամադրման, բնակարանների մասնակի վերանորոգման և այլ ծրագրերի մշակման և իրականացման:

115. Հայրենադարձ և փախստական ընտանիքներին աջակցություն ծրագրով նախատեսվել է 10,000.0 հազ. դրամ՝ թվով 80 փախստականի կարգավիճակ ունեցող ընտանիքներին աջակցության նպատակով:

116. Արտակարգ իրավիճակներում և նմանատիպ այլ դեպքերում կյանքի դժվարին իրավիճակներում հայտնված անձանց և ընտանիքներին աջակցություն ծրագրով նախատեսվել է 98,152.0 հազ. դրամ՝ 2022 թվականի 138,644.5 հազ. դրամի դիմաց: Ծրագիրը իր մեջ ներառում է տարբեր աջակցության միավորներ, այդ թվում՝ կենցաղային, սննդային փաթեթների ու նպատակային նյութերի ձեռքբերման և ընթացիկ վերանորոգումների տեսքով:

117. Երևան քաղաքի սոցիալական աջակցության վերաբերյալ կամավոր խնդիրների լուծմանն ուղղված միջոցառումներ ծրագրով նախատեսվել է 50,000.0 հազար դրամ՝ հիմք ընդունելով Երևան քաղաքի ավագանու 2020 թվականի հունիսի 24-ի՝ «Երևան քաղաքի սոցիալական աջակցության վերաբերյալ կամավոր խնդիրները, դրանց լուծմանն ուղղված սեփական լիազորությունները, այդ լիազորությունների իրականացման կարգը և չափորոշիչները սահմանելու մասին» N 254-Ն որոշումը, համապատասխան թիրախային խմբին Երևան համայնքում սոցիալական աջակցություն

տրամադրելու նպատակով, այդ թվում՝ ՀՀ և ԱՀ պաշտպանության մարտական գործողությունների հետևանքով մարտական հերթապահություն կամ հատուկ առաջադրանք կամ ծառայողական պարտականությունները կատարելիս զոհված /մահացած/ ինչպես նաև հաշմանդամություն ձեռք բերած զինծառայողների, ինչպես նաև հայրենական մեծ պատերազմի մասնակիցների և նրանց հավասարեցված անձանց ընտանիքների սոցիալական պայմանների բարելավմանն նպատակով բնակարանների վերանորոգում, գույքի ձեռքբերում և տրամադրում, Պետական բարձրագույն և նախնական մասնագիտական և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում (պետական հավատարմագրում ունեցող մասնագիտությունների գծով) սովորող քաղաքի սոցիալապես անապահով ընտանիքների անդամների ուսման վարձի մասնակի հատուցում, տարերարային և տեխնաձին վտանգով պայմանավորված աղետների ու տնտեսական ցնցումների դեպքում բնակչությանն անհետաձգելի օնության տրամադրում՝ այդ թվում գույքի տրամադրման և բնաիրային փաթեթների տեսքով, ինչպես նաև անհետաձգելի սոցիալական լուծում պահանջող խնդիրների լուծումը:

118. Պետական հիմնարկների և կազմակերպությունների աշխատողների սոցիալական փաթեթով ապահովում (պատվիրակված լիազորություններ) ծրագրով նախատեսվում է 666,792.0 հազ. դրամ՝ որպես պատվիրակված լիազորություն:

119. Առողջության ապահովագրություն ծրագրով նախատեսվել է 795,720.0 հազ. դրամ, 2022 թվականի ցուցանիշից 129,132.0 հազ. դրամով ավել: Յուրաքանչյուր աշխատակցի համար առողջության ապահովագրության փաթեթի սահմանաչափի (գումարի) գումարը նախատեսվում է սահմանել 57.0 հազ. դրամ: Առողջության ապահովագրության ծառայություններ են ձեռք բերվում Երևանի քաղաքապետարանի աշխատակազմի, վարչական շրջանների աշխատակազմերի աշխատակիցների, շախմատի դպրոցների, մուր-մանկապարտեզների աշխատակիցների, «Երևանտրանս» ՓԲԸ-ի աշխատակիցների, «ԳՇՊՇ» ՓԲԸ-ի սպասարկող անձնակազմի, Երևան քաղաքի թատրոնների և թանգարանների, գրադարանների աշխատակիցների համար, ինչպես նաև մարզադպրոցների, երաժշտական և արվեստի դպրոցների, ՄՊՍԿ-ների, մշակույթի կենտրոնների, «Երևանի աղբահանության և սանիտարական մաքրում» համայնքային հիմնարկի, «Թափառող կենդանիների վնասազերծման կենտրոն» ՀՈԱԿ-ի, «Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» ՀՈԱԿ-ի, «Երևան քաղաքի կառավարման տեխնոլոգիաների կենտրոն» ՓԲԸ-ի, «Երևան

հիմնադրամ>>-ի, <<Երևանի ավտոբուս>> ՓԲԸ-ի <<Ջրային կառույցներ>> ՓԲԸ-ի աշխատակիցներին:

Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեի նախագծով նախատեսվում է 432,602.7 հազ. դրամի չափով պակասուրդ: Եվրոպական ներդրումային բանկի աջակցությամբ իրականացվող «Երևանի էներգաարդյունավետության» ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է վարկի ստացում 944,402.7 հազ. դրամ, տարեսկզբի ազատ մնացորդը կանխատեսվում է 1,000,000.0 հազ. դրամի չափով: Միաժամանակ նախատեսվում է 11,800.0 հազ. դրամն ուղղել «Երևանի քաղաքային նոր աղբավայր» ՓԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալում բաժնետոմսերի ձեռք բերմանը, իսկ 2,000,000.0 հազ. դրամը՝ «Երևան ավտոբուս» ՓԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալում բաժնետոմսերի ձեռք բերմանը:

Տարեսկզբի ազատ մնացորդը կանխատեսված ցուցանիշ է, որը կճշգրտվի 2022 թվականի բյուջետային տարվա ավարտից հետո:

Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեի նախագիծը՝ հաստատված ժամանակացույցի համաձայն, 2022 թվականի նոյեմբերի 8-ին ներկայացվել է Երևանի քաղաքապետին կից գործող Երևան համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի և տարեկան բյուջեի կառավարման խորհրդի անդամներին, նոյեմբերի 15-ին հրավիրված նիստում սովել է իր դրական եզրակացությունը 2022 թվականի նոյեմբերի 15-ից մինչև նոյեմբերի 30-ը Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեի նախագծի վերաբերյալ հանրային քննարկումներ իրականացնելու համար: Հանրային քննարկման հրապարակայնությունը, մատչելիությունը և թափանցիկությունը ապահովելու նպատակով հանրային քննարկման մասնակցության հրավերը հրապարակվել է մամուլում և Երևան քաղաքի պաշտոնական կայքում: Միաժամանակ ՀՀ արդարադատության նախարարության իրավական ակտերի նախագծերի հրապարակման միասնական <http://www.e-draft.am> կայքում, ինչպես նաև Երևան քաղաքի պաշտոնական կայքում հրապարակվել է Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեի նախագծի էլեկտրոնային տարբերակը կից բացատրագիր-հիմնավորմամբ: 2022 թվականի նոյեմբերի 24-ին Երևանի քաղաքապետարանում կազմակերպվել է Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեի նախագծի հանրային քննարկում՝ հանրային բաց լուսնների եղանակով, որի վերաբերյալ կազմվել է համապատասխան ամփոփաթերթ: Երևանի քաղաքապետին կից գործող Երևան համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի և

տարեկան բյուջեի կառավարման խորհրդի 2022 թվականի դեկտեմբերի 6-ին կայացած նիստում ամփոփվել են հանրային քննարկման արդյունքները: Նույն նիստում Երևան համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի և տարեկան բյուջեի կառավարման խորհուրդը տվել է իր դրական եզրակացությունը Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեի նախագիծը Երևանի ավագանուն ներկայացնելու համար:

Այսպիսով, Երևան քաղաքի 2023 թվականի բյուջեի նախագիծը առաջարկվում է հաստատել.

1. *Եկամուտների գծով՝ 105,103,316.6 հազ. դրամ,*
2. *Ծախսերի գծով՝ 105,535,919.3 հազ. դրամ,*
3. *դեֆիցիտը՝ 432,602.7 հազ. դրամ:*

ԵՐԵՎԱՆԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏ   ՀՐԱՉՅԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ